

A helyi érdekeltségű cég alulmaradt a versenyben

Ismét szemetes Marosvásárhely

Fotó: Nagy Tibor

Újból felgyűlt a hulladék a marosvásárhelyi tárolókban, van, ahol napok óta nem szállították el a nyári melegben bűzlő szemetet. Új helyzet állt elő, mondhatnánk, csak hogy ez nem új, hanem sokadszorra ismétlődő. Az integrált hulladékgazdálkodás menedzsmentje a 2-es övezetben képtelen a lakosság elvárásainak megfelelően, valamelyest civilizált módon megoldani a szemét összegyűjtését és elszállítását. Miközben a lakosság jogosan elégedetlen, két síkon folyt a verseny a megszékelyt is magába foglaló 2-es régió szolgáltatási

szerezésének „megszerzéséért”. Az egyik a nyolc évre szóló hosszú távú szerződésre kiírt licit a közbeszerzési platformon, aminek meghosszabbított határideje június 28-án jár le. A másik a rövid távú szerződésre meghívásos alapon lebonyolított verseny, amelynek nyertese a hosszú távú szerződés megkötéséig kellene végezze a köztisztasági szolgáltatást.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Egyesek pusztá kedvtelésből törnek-zúznak

Bár a várudvaron mindig példás a tisztaság, gondozott a zöldövezet, az illemhely állapota messze elmarad a környezet színvonalától, ugyanis, azt félretéve, hogy az oda betérők közül egyesek iszonyú koszt hagynak maguk után, sokan szándékosan rongálnak, összefirkálják a falakat, összetörnek a vécékagylókat.

4.

Ország szinten tüntettek a taxisok

Az utóbbi években egyre több helyen bukkantak fel az alternatív személyszállítást kínáló szolgáltatások. Ezek közül Marosvásárhelyen a Bolt és az Uber van jelen. Ezen szállítási formák többsége online felülettel működik, előre lehet tudni, hogy mennyibe fog kerülni az út, lehet kártyával fizetni, és utólag a sofőr értékelésére is van lehetőség.

6.

Építkezési hulladék gyűjtése

Marosvásárhely bizonyos területein június második hetétől speciális konténereket helyeznek ki azoknak, akik meg akarnak szabadulni az építkezési hulladéktól. A konténereket három nap után új helyszínekre szállítják, lefedve az egész város területét.

8.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. június 30-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Lapis philosophicum

Kaáli Nagy Botond

Javában zajlik az érettségi vizsga, hétfőn a sokak számára legnehezebb tantárgyból – román nyelv és irodalomból – vizsgáztak a végzős diákok. Hírek és beszámolók sorozata jelent meg a médiában a vizsgáról, voltak, akik szerint kimerítő volt, mások nem találták különösen nehéznek, azonban olyan véleményeket is olvashattunk – pedagógusokét többek között –, hogy idejémtúltak már az idejé tétel. Kíváncsi lettem, rákerestem, elolvastam – és elborzadtam, szó szerint. Önkéntelenül is ugyanúgy rándult görcsbe a gyomrom, mint 23 évvel ezelőtt, amikor én ültem a Bolyai egyik termében, feszült csendben, szépen felöltözve, kissé remegő kezemben a tollal, és ránéztem az éppen kiosztott feladatlapra. Máig emlékszem, mit húztam, máig emlékszem, hogy rögtön láttam, nem bukok el, de jó jegy sem lesz belőle (így is volt), és máig emlékszem a hirtelen beütő pánikra, hogy értem én, mit kell ide írni, tudom is, de mégsem vagyok rá képes. Emlékszem a hideg verejtékre, és hogy azzal nyugtattam magam, okos gyerek vagy te, nyugodj meg és koncentrálj. Annyira koncentráltam, hogy elhúztam az időt, a végét össze kellett csapnom.

És most, több mint két évtized után, az erkély békés csendjében, nyári madarak vidám csivitelése közepette egy ezredmásodperc alatt visszarántottak az idő gennyes ujjai abba a hirtelen pánikba, mély csendbe bújtatott kilátástalanságba, a totális magány és agyblokkoló stressz idegpályákon végiglopakodó, fincsi keverékébe.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

JÚNIUS

28., szerda
A Nap kel
5 óra 32 perckor,
lenyugszik
21 óra 19 perckor.
Az év 179. napja,
hátravan 186 nap.

**Isten éltesse!*

Ma **LEVENTE** és **IRÉN**,
holnap **PÉTER** és **PÁL** napja.
PÉTER: héber eredetű, görög
és latin közvetítéssel érkezett
hozzánk. Jelentése: köszikla.

IDŐJÁRÁS

Esős időszakok

Hőmérséklet:

max. 20 °C
min. 11 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. június 27.

1 EUR	4,9630
1 USD	4,5361
100 HUF	1,3454
1 g ARANY	280,6725

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Más helyszínen Az ördög próbája

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata közli az érdekeltekkel, hogy a június 28-ára és 29-ére meghirdetett, Radu Afrim által rendezett Az ördög próbája című előadást technikai okok miatt nem a kisteremben, hanem a nagytermi színpadon tartják.

Felújítják a Pandúrok utcát

A napokban írta alá Márk Andre, Szászrégen polgármestere Bukarestben Adrian-Ioan Veștea fejlesztési miniszter jelenlétében a Pandúrok utca teljes rehabilitációját lehetővé tevő szerződést. Az Anghel Saligny programból 7.533.872,18 lejt fordíthat az önkormányzat a város egyik legfontosabb utcájának korszerűsítésére. A munkálatok valószínűleg az ősszel kezdődnek el, ugyanis a műszaki terveket követően ki kell választani a kivitelezőt, és ez több hónapig eltart. A szerződés viszont garancia arra, hogy megújul az utca.

Felkészítő a Művészeti Egyetemre

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Magyar Kara folytatja ingyenes felvételi felkészítőit, egyes alkalmakhoz online is lehet csatlakozni. Az alapképzésen minden szakon hétfőként lesznek konzultációk, az egyetem honlapján közzölt beosztás szerint. Idén a következő osztályok indulnak: alapképzésen színészet, koreográfia, teatrológia, látványtervezés, audiovizuális kommunikáció – forgatókönyv és reklámírás, média és zene. Magiszterképzésen: színművészet, bábművészet, alkalmazott bábművészet, drámaírás, művészetek és új média, korszerű zenei koncepciók. Külföldi jelentkezők csak a tanulmányaik elismertetése után jelentkezhetnek a felvételire. További információk az egyetem honlapján, illetve az egyetem hirdetőfelületein található (www.szini.ro, www.uat.ro). További elérhetőségek: +4-0265-266-281 (telefon/fax), e-mail: felveteli@uat.ro, székhely: Köteles Sámuel utca 6. szám.

Megnyílik a Mini Nyárád látogatóközpont

Június 30-án, pénteken 10 órától megnyílik a Vármezőn (156. sz.) létesített Mini Nyárád látogatóközpont. A Visit Nyárád Egyesület és a Nyárádremai Polgármesteri Hivatal saját és EU-s alapokból finanszírozott projektjének köszönhetően felépítettek egy, az Osztrák–Magyar Monarchia idejében létesített vasútállomáshoz hasonló épületet, amelyben turisztikai látogatóközpontot hoztak létre, elsősorban a Vármezőre Szovátáról érkező, májustól szeptemberig közlekedő nosztalgiajűzös utasai, valamint a térségbe látogató turisták számára. Az épületben egy tíz négyzetméteres terepasztalt helyeztek el a Nyárádmunte és környéke valóságos hiteles makettjével. Látható többek között a parajdi sóbánya gyomra, Szováta, a Medve-tó és a szováta kilátó, a hodosi állatvásár, Nyárádszereda főtere és kirakóvárosa, Murokország, a Nyárádmunte középkori műemlék templomai, Mikháza, Szentmárton, Berekeresztúr, Nyárádszentimre, Nyárádszentlászló, a Bekecs-hegy, a kápolna és sok más helyszín, ugyanakkor a terepasztalon az 1915-ben épült és 1997-ben felszámolt nyárádmunte keskeny nyomtávú vasútvonal makettjének segítségével képzeletbeli utazás tehető Marosvásárhelytől Parajdig.

Hírszerkesztő: Vajda György

Ismét szemetes Marosvásárhely

(Folytatás az 1. oldalról)

Április 4-től gyakorlatilag szolgáltató nélkül van Marosvásárhely és a régió. Hogy a megyeszékhelyt és további 17 települést megszabadítsák a felhalmozódott hulladéktól, az önkormányzatok időnként vészhelyzeti állapotot hirdettek, hogy sürgősségi eljárással el lehessen szállítani a szemetet. A szolgáltatóval kötött szerződés pár napra volt érvényes.

Ilyen sürgősségi eljárással kötött szerződések alapján a Sylevnek sikerült megtisztítania a várost, rendszeresen elszállította a hulladékot, nem lehetett panasz a szolgáltatásra, ám

mostantól más a helyzet, érvényes szerződés hiányában kivonul a városból.

Rövid távú megoldásként az Ecolect a 2-es régió köztisztasági feladatainak ellátására több ízben kért fel cégeket. Legutóbb május végén, amikor nyolc céget hívtak meg, és mindössze kettő jelentkezett. A licit határideje június 9-én járt le.

Június 16-án az Ecolect egy megyén kívüli, a bukaresti Urban és a konstancai Polaris cégek társulását jelöltte meg nyertesként. A másik pályázó, a Sylevy Cleaning helyi érdekeltégű köztisztasági vállalat a magasabb árajánlat miatt maradt alul

a versenyben. A vesztes cégnek tíz nap állt a rendelkezésére, hogy megóvja az eredményt, ami június 27-én járt le. Azonban a Sylevy nem élt az óvás lehetőségével, így az Urban és a Polaris cégek társulása elkezdheti az ötnapos felkészülést a 2-es régió köztisztasági feladatainak elvégzésére.

A város utcai takarítását továbbra is a Sylevy Cleaning végzi, ez a szolgáltatás kielégítő.

Az Ecolect Közösségi Társulás kedden kora délutánra közleményt ígért a helyzettel kapcsolatban, ám ez hasznos időben nem érkezett meg a szerkesztőségbe.

Megnyitották a kisszentlászlói utat

Hétfőn reggel megnyitották az autók számára a hétfőn lezárt utat Küküllőszéplak és Csatófalva községek között. Erről Szakács Béla széplaki polgármester értesítette a nagyközönséget, aki megkeresésünkre elmondta: a községbeliek egész hétfőn dolgoztak, hogy a Kisszentlászló és Szászörményest összekötő 70. számú közlekedési utat járhatóvá tegyék. Az aszfaltról sikerült letakarítani az iszapot, figyelmeztető táblákat helyeztek ki, így ismét járható az út Erzsébetváros irányába, de óvatosságra intik az erre haladókat – hívta fel a figyelmet az előljáró, aki hozzátette: kedden kezdtek hozzá a kibérelt munkagéppel a feltelt sáncok, levezetőárkok kitarításához, és a háromheti esőzés alatt a mezőgazdasági területekről lemosott iszap elszállításához. Szombaton a helyszínen tájékozódott a helyzetről Mara Togănel prefektus is, megtörtént a második felmérés és a jelentéstétel a megyei hatóságok számára.

Az útlezárást szombaton reggel rendelte el Küküllőszéplak község polgármestere, miután az ismétlődő esőzések miatt mintegy két kilométeren ellepte az iszap a közlekedési utat. Erre azért volt szükség, hogy a hétfőn folyamatosan tudjanak dolgozni, és a munkára, nem pedig a közlekedőkre kelljen figyelniük azoknak, akik ebben részt vettek – mutatott rá Szakács Béla. (GRL)

Szombaton a prefektus is a helyszínen járt, azóta letakarították az iszapot, és megnyitották az utat
Fotó: a Maros megyei prefektúra közösségi oldala

Jubileumi Csűrszínházi Napok

Június 29., csütörtök és július 2., vasárnap között jubileumi Csűrszínházi Napokat tartanak Mikházán. A rendezvény 29-én, csütörtökön 20 órától a Maros Művészegyüttes Sárka rózsza című előadásával kezdődik. Az ünnepi visszatérítő 30-án, pénteken 17.30-kor kezdődik a két évtizedet felölelő fotó- és plakátkiállítással, ezután Lokodi Imre mikházi íróval és szerkesztővel beszélget Vajda György újságíró. Az emlékezés szombaton 16.30-tól folytatódik kerekasztal-beszélgetéssel, amelyen azok vesznek részt, akik

jelentősen hozzájárultak a Csűrszínház jelenség fenntartásához. A beszélgetést dokumentumfilm-vetítés előzi meg. 19 órától a kommunista kort idéző, Bódi Attila: Lázadni veletek akartam című előadás tekinthető meg a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata és a Yorick Stúdió produkciójaként. Vasárnap, július 2-án 17.30-tól Kiss Csaba: De mi lett a növel? című előadása látható, a rendezvényt megkoronázza a közismert kecskeméti Csík zenekar 20 órától kezdődő koncertje.

Gyors ügyintézés a RAR-nál

Gyors online ügyintézését ígér a gépkocsi-lajstromozási hivatal (RAR). Amennyiben az autópiacon a gazdasági egységek, kereskedők és a szolgáltatásban részesülők között vita alakul ki, amelyet a hivatalnak kell megoldania, ehhez nem kell személyesen a kirendeltséghez fordulni, hanem online a www.rarom.ro honlapon levő „panaszte-

vés” („Petiții și reclamații operatori economici”) elérhetőségen a „meg szeretnék egyezni” (Da, vreau conciliere!) ablakoska kipipálásával felvehetik a kapcsolatot a RAR felügyelőivel, akik hasznos műszaki vagy jogi tanácsokkal látják el az érintetteket, megkönnyítve ezzel a dolgukat.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Szigorították a parlament együttes üléseinek szabályzatát

A parlament együttes üléseire is kiterjesztették kedden azt a szabályzatszigorítást, amelyet tavaly februárban a képviselőház fogadott el a botrányok megfékezésének érdekében.

Ezentúl hat hónapra megfoszthatják illetményének felétől azt a képviselőt vagy szenátort, aki a két ház együttes ülésén egy másik törvényhozó helyett szavaz, molinó kifeszítésében vesz részt, a frakció kijelölt helyét elhagyva telefonjával élőben közvetíti az ülést, erőszakosan lép fel képviselőtársával szemben, kiabál, gyalázkodik, fenyegetőzik, másokat sérteget. A botrányt okozó törvényhozót az ülésvezető eltávolíthatja a parlamenti örséggel az ülésteremből.

A másokat sértegető, erőszakos törvényhozók felszólalási jogát három hónapos időtartamra felszólalásonként tíz másodpercre korlátozhatják, a parlament működését vagy másokat veszélyeztető frakciókat pedig fél évig megfoszthatják a szolgálati gépkocsiktól és a parlament alkalmazásában álló teljes személyzettől.

A szigorítást azt követően vezették be, hogy a képviselők és szenátorok nyugdíj-kiegészítésének eltörlése érdekében összehívott hétfői együttes ülést Diana Șoșoacă – a Románok Egyesüléseért Szövetség (AUR) jelöltjeként mandátumhoz jutott, de a pártból azóta kizárt – független szenátor folyamatosan kiabálással, fütyüléssel zavarta meg, az ülésvezető pedig nem tudta ezt megakadályozni, mert a képviselőház és a szenátus együttes üléseire az alsóház szigorúbb házszabálya nem alkalmazható.

A szigorítást a kormánypártok képviselőinek és szenátorainak szavazatával fogadták el, az AUR ellene voksolt, a többi ellenzéki párt pedig tartózkodott.

Șoșoacă – telefonjával keddi felszólalását is élőben közvetítve – megköszönte, hogy a parlament „újabb Șoșoacă-ellenes jogszabály elfogadásával növeli népszerűségét”, ugyanakkor neveltséges feltételezésnek minősítette, hogy egy 50 százalékos illetménymegvonással el lehetne őt hallgattatni.

George Simion, az AUR elnöke is a szólásszabadság korlátozásaként értelmezte a szabályzat módosítását, ugyanakkor azt üzent a kormánypártoknak, hogy „antidemokratikus módszerekkel sem tudják útját állni a közeledő hullámnak”.

Tavaly februárban a kormánypártok elsősorban a többi párt által szélsőségesnek minősített, az üléseken rendszeresen hangoskodó AUR képviselőinek megfékezése érdekében módosították a képviselőház szabályzatát, miután Simion odarohant a beszédét tartó energiaügyi miniszterhez, megrángatta, és fenyegetően az arcába kiabált.

A molinós tüntetéseket és a telefonos élő közvetítéseket a 2016 óta parlamenti képviselővel rendelkező USR alkalmazta először a törvényhozásban, a 2020-ban nacionalista szöveggel képviselővé jutott AUR viszont a figyelemfelkeltés legfőbb eszközeiként használja az utcai demonstrációk kellékeit, és rendszeresen közvetíti híveinek azokat a megnyilvánulásokat, amelyekkel úgymond „megleckézteti” a hatalmon lévő politikusokat. (MTI)

Ötéves türelmi idő után kezdenék el növelni a szolgálati nyugdíjkorhatárt

Elfogadta a képviselőház hétfőn a nem járulékalapú, úgynevezett speciális nyugdíjak reformjéről szóló törvénytervezetet, amely ötéves türelmi idő után növelné a szolgálati nyugdíjakra jogosultak – többek közt a bírák, ügyészek, katonák, rendőrök és titkosszolgálati alkalmazottak – esetében a nyugdíjkorhatárt.

Az Agerpes hírügynökség Adrian Solomon szociáldemokrata szakbizottsági elnököt idézve azt írta: a törvény célja, hogy a speciális nyugdíjakat is a szakterületen eltöltött szolgálati idő alapján számítsák ki, és a minimális, járulékköteles szolgálati időt az állami nyugdíjrendszerben alkalmazott szinthez igazítsák. A képviselő szerint a törvény nem a különnyugdíjak eltörléséről, hanem „a járulékalapú nyugdíjakra történő fokozatos áttérésről” rendelkezik, ami 2043-ig valósul majd meg.

A bírák és az ügyészek múlt hét óta a halasztható perek elnapolásával tiltakoznak a speciális nyugdíjak tervezett reformja ellen, arra hivatkozva, hogy a nyugdíjkorhatár hirtelen megemlése „kiüríteni” az amúgy is létszámban igaszágszolgáltatást, vagyis a bírák és az ügyészek tömegesen kérvényeznének nyugállományba helyezését.

Korábban a rendőrök és börtönőrök is munkalassítással, illetve túlbuzgósággal tiltakoztak a szolgálati nyugdíjak tervezett reformja ellen, amely megfosztaná őket a kordkedvezményes nyugdíjazás lehetőségétől.

A hétfőn megszavazott törvénytervezet a bírák és ügyészek esetében 60, minden más foglalkozásnál – a fegyveres testü-

leteket is beleértve – a Romániában általános 65 évre emeli a nyugdíjkorhatárt, a kordkedvezményes nyugdíjazás kivételével azonban csak öt év türelmi idő után, fokozatosan kezdődne meg.

A speciális nyugdíjak reformjának másik alapelve az, hogy egyetlen nyugdíj sem lehet nagyobb, mint az adott munkakörben kapott fizetés, a nyugdíjaknak az országos átlagbért meghaladó részére pedig a tervezet szerint 15 százalékos adót vetnek ki.

A sajtó által „luxusnyugdíjként” emlegetett, az átlagnyugdíjak többszörösére rúgó, külön törvények által szabályozott, nem a társadalombiztosítási alaphoz, hanem az állami költségvetésből fizetett speciális nyugdíjak eltörlése vagy korlátozása a 2020-as parlamenti választási kampány egyik kiemelt témája volt. A nyugdíjrendszer reformjára Románia az országos helyreállítási tervben (PNRR) is kötelezettséget vállalt, így ennek teljesítése nélkül nem hívhatja le a számára elkülönített európai uniós pénzforrásokat.

A speciális nyugdíjak reformjéről szóló törvénytervezetet egyelőre nem továbbították az államfőhöz kihirdetésre, hanem visszaküldték a szenátusba, a képviselőházban ugyanis jelentős mértékben módosult a törvény szövege. A kormánypártok attól tartanak: a parlament elvének sérülése miatt elbukná az alkotmányossági kontrollt, ha a szenátusnak nem lenne alkalma megvitatni a képviselőházban bevezetett lényegi módosításokat. (MTI)

Magánintézményként működtetné a református egyház a magyar kormánytámogatással épült óvodát Bánffyhunyon

Magánintézményként, de térítésmentesen működtetné szeptembertől a református egyház a magyar kormánytámogatással épült óvodát Bánffyhunyon, miután az önkormányzati testület tavaly megígérte, hogy az állami oktatási hálózat részévé váljon – számolt be hétfőn a Krónika erdélyi közéleti portál a helyi lelkipásztor nyilatkozatát idézve.

Jakab Mihály, a Kalotaszeg központjának számító kisváros református lelkipásztora a portálnak elmondta: a tavaly júliusban felavatott, azóta kihasználatlanul álló épület magánóvodaként való működtetését már a romániai közoktatás minőségéért felelős bizottság (ARACIP) is jóváhagyta. Az intézményt a református egyház működteti majd, és az oktatás-nevelés térítésmentes lesz – mondta.

Jakab Mihály szerint az ARACIP engedélyét dokumentum formájában ugyan még nem kapták kézhez, de az óvoda a testület honlapján már engedélyezettként szerepel.

Szombaton nyílt napot rendeznek,

hogy az érdeklődők megtekinthessék a korszerű épületet. „Annak függvényében indul be az óvoda szeptemberben, hogy lesz-e elegendő gyermek, ettől függ a csoportok száma is” – idézte a Krónika a lelkiest.

Elmondta, hogy a Kolozs megyei városban négy állami óvodában van magyar tagozat, innen kerülhetnek át gyermekek az egyházi intézménybe. Az óvónők nem szándékoznak átmenni a magánóvodába, de vannak más jelentkezők az állásra – közölte.

A magánóvoda működtetését az államtól kapott fejkvóta mellett az egyház támogatja. Ez ösztön napközi óvodaként működne, de ha lesz rá igény, jövőre bölcsődei csoportot is indítanak. „Természetesen az lenne a legjobb, ha az állam működtetné, finanszírozná az óvodát, de ennek sajnos továbbra sem látjuk esélyét” – nyilatkozott a lelkiest. Arra emlékeztetett: az egyház tavaly egyértelművé tette, hogy az óvodában magyar nyelvű oktatás folyik majd, de mindenki számára nyitott, nemzetiségi és vallási

hovatartozástól függetlenül. Ezt most is fenntartják – tette hozzá. A hétfői nyílt napot közösségi oldalán román nyelven is népszerűsíti a bánffyhunyadi református egyházközség.

Jakab Mihály elmondta: azután döntöttek a magánóvoda mellett, hogy az elmúlt hónapokban sem sikerült megállapodni az önkormányzattal, hogy saját kezelésébe vegye a magyar óvoda-építési program keretében létrejött oktatási intézményt. Mircea Morosan polgármester arra hivatkozott, hogy a város eladósodott, nem tudja finanszírozni. A lelkiest azonban továbbra is politikai okokat sejt a háttérben.

A magyar állam támogatásával a református egyház által épített új óvodát 2022. július 17-én avatták fel. A 300 millió forintból felépített kétszintes épületben négy óvodás és egy bölcsődés csoport kap helyet. A 9300 lakosú Bánffyhunyon közel 30 százalékos a magyarok aránya, a város vonzáskörében azonban magyar többségű falvak találhatók. (MTI)

Ország – világ

Románia és Bulgária schengeni csatlakozását sürgeti az EP Petíciós Bizottsága

Az Európai Parlament Petíciós Bizottsága arra kérte az Európai Tanácsot, hogy az év végéig hagyja jóvá Románia és Bulgária felvételét a szabad mozgást biztosító schengeni térségbe. A bizottság hangsúlyozza, hogy Románia és Bulgária továbbra is megfelel a csatlakozási kritériumoknak, és hogy elutasításuk Európa-ellenes hangulatot keltett, gazdasági és környezeti károkat okozott – közölte honlapján az Európai Parlament Petíciós Bizottsága kedden 25 támogató szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el azt az állásfoglalást, amelyben felszólítja az Európai Tanácsot, hogy szavazza meg Románia és Bulgária 2023 végéig megvalósuló csatlakozását, mivel mindkét ország már teljesítette a felvétel kritériumait. (Agerpres)

Putyin szerint polgárháborút sikerült megakadályozni Oroszországban

A Wagner katonai magánvállalat lázadásának elfojtásában részt vevő katonák gyakorlatilag polgárháborút akadályoztak meg Oroszországban – jelentette ki Vlagyimir Putyin orosz elnök kedden a Kremlben. Viktor Zolotov, az orosz nemzeti gárda igazgatója bejelentette, hogy az általa irányított fegyveres erőt nehézfegyverrel, harcokcsikkal fogják felszerelni, amiről tárgyalások folynak az elnökkel. Az orosz Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB) kedden közölte, hogy leállította a Wagner katonai magánvállalat fegyveres zendülése ügyében június 23-án indított nyomozását a bűncselekmény megszűnése miatt. (MTI)

Lapis philosophicum

(Folytatás az 1. oldalról)

És ez nem véletlen. Mert több mint két évtized elteltével semmi sem változott. Ugyanazon a bikkfanyelven megírt, még a feladott tételnél is érthetlenebbül megfogalmazott követelmények. Ugyanazon régi, így értelemeszerűen számos, ma már nehezen érthető szót és kifejezést tartalmazó szövegrészletek. Az első tétel George Călinescu *Ion Creangă. Viața și opera* című művéből származott (ezt 1938-ban írta a szerző), a második tétel Alexandru Vlahuță *A mele visuri...* című verse volt (ez 1885-ben jelent meg), a harmadik tétel pedig egy Liviu Rebreanu (1885-1944) illetve Camil Petrescu (1894-1957) által írt szöveg, amelyet szereplő ismeretességét kérte esszé formában. Komolyan mondom, mi a fészkes fekete homály volt annak a testületnek a fejében, amelyik kiokoskodta ezt a tételsort? Ezek kő alatt éltek harminc éven keresztül, barlangokban laknak, fűzfalapot biggyesztenek a seggükre, és pisztrángra vadásznak fűzfavesszőből faragott szigonnyal? Mi a búbanatot gondoltak, amikor összerakták ezt az izét? Hogy ezzel segítik elő a mai, interneten és azonnali információcserén nevelkedett, digitális korban élő ifjúság előmenetelét és érvényesülését a virtuális valóságok világában? Nem a román irodalommal és nem annak klasszikusaival van bajom, de csak és kizárólag az utóbbiakból felépíteni egy tételsort (és gyaníthatóan egy tanrendet is) még elmaradott tájainkon is elképesztő. Mert ugyanilyenekből vizsgáztam én is, és valószínűleg az utánam következő generációk mindegyike. Mit használtunk fel belőlük? Na mit? És mit használnak fel a maiak belőle? Még kevesebbet. Ki az a mazochista, aki 2023-ban végigolvassa a *Ion*-t?

És hogy tovább tetézzék – én pedig tovább ekézzem a „tisztelet” tételszerkesztő grémiomot –, még volt képük az első tétel B pontjánál odabiggyeszteni egy feladatot, amelynek értelmében a Călinescu-szövegrészlet és saját tapasztalatok alapján a mellett vagy az ellen kellett érvelniük a vizsgázóknak, hogy hálásnak kell-e lenniük az iskolának, amelyben tanultak? Mindezt a kétvényi Covid-mizéria és a felvételt közvetlenül megelőző háromhetes pedagógusi sztrájk után. Mit írhatna ide a szerencsétlen vizsgázó? Hogy nagyon hálás vagyok, csesszéték meg, mert ha megírom a véleményem, elvágatok?

Isten hozott Titeket, kedves érettségizők, a való világ küszöbén, a reális életre, annak nehézségeire és szépségeire teljes mértékben felkészítő, gyönyörű, egyszeri és megismételhetetlen évek összegző vizsgasorozatán, amelynek keretében végre számot adhattok a hasznos és az éppen zajló században kimondottan aktuális tudományokról! Sőt, pontszámokban mérhető hálátokat is kifejezhetitek, amiért megszerezhetétek e Hermész Triszmegisztosz-i tudást, betokosodott balkáni világunk Tabula Smaragdináját, amelynek segítségével ugyanolyan fantasztikus eredményeket érthettek el az életben, mint a középkori, áldott emlékü alkimisták. Futu-i.

Testvértelepülések találkozója Jeddén

Ezen a héten ismét testvértelepülési találkozó lesz Jeddén; a közös kérdések megbeszélése mellett a kezdetekre is emlékeznek.

A magyarországi Kamond és a felvidéki Szap települések küldöttsége érkezik szerdán délután Jeddre, ahol három év szünet után ismét találkoznak a helyiekkel. A vasárnapig tartó együttlét idején naponta lesz kerekasztal-beszélgetés a települések közös és sajátos kérdéseiről és európai integrációjáról, teret kap a helyi kulturális és turisztikai értékek bemutatása is, a ven-

dégeket Marosvásárhely, a Székelyföld nevezetességeihez is elkalauszolják, de közös futballmérkőzéseket is terveztek, helyi termékek bemutatója, citeraszó és gulyásos is befér a programba – tudtuk meg *Bányai István* polgármestertől.

A találkozót az Európai Unió finanszírozza az Európa a polgárokért (Europe for Cityzens) program keretében, az idei találkozóra az *európai párbeszéd* témakörben kerül sor.

Idén Jedd és Kamond tízéves testvértelepülési kapcsolatáról is megemlékeznek, ugyanis a két köz-

ség egy évtizede kötött partnerségi megállapodást, amelyet 2016-ban kibővítettek, azaz bevonták az együttműködésbe a felvidéki Szap és a kárpátaljai Palágykomoróc községeket is. Mivel többségében magyarok lakta településekről van szó, a kapcsolat a Négy ország, egy nemzet néven működött tovább, de a világjárvány miatt elmaradtak az évenkénti találkozók. Az idei eseményre közel száz személy érkezik Kamondról és Szapról, viszont nem lesz jelen Palágykomoróc küldöttsége, tudtuk meg. A vendégek vasárnap utaznak haza. (GRL)

Koccintottak. 2016-ban Szap és Palágykomoróc bevonásával bővült a testvérkapcsolat

Fotó: Gligor Róbert László (archív)

Be lehet nyújtani a kérvényt a szárazság miatti kárpótlásra

Június 23. és július 20. között kell benyújtani a megyei mezőgazdasági igazgatóságokhoz azt a típuskérvényt, amelynek alapján megtérítik a 2022 tavaszi szárazság okozta kárt. Elsősorban a kukorica-, napraforgó-, szója- és zöldborsótermesztőknek fizetik ki a kár értékét a helyszínen készített jegyzőkönyvek alapján. A támogatást az Európai Bizottság segélyalapjából

biztosítják. A típuskérvényhez mellékelni kell a legkésőbb 2022. november 30-ig elkészített kárfelmérő jegyzőkönyvet, az APIA-hoz 2022-ben benyújtott támogatási kérvényt, amivel igazolják, hogy mekkora területen vetették el az érintett kultúrát, egy nyilatkozatot, valamint a bankszámlát, és ahol szükséges, az adószámot.

Folyamatos a rongálás a várbeli illemhelyen

Egyesek puszta kedvtelésből törnek-zúznak

Menyhárt Borbála

Számos jó hangulatú, nagy tömegeket vonzó rendezvénynek adott otthont az utóbbi időben a marosvásárhelyi vár udvara, emberek ezrei fordultak meg a Folkfórumon, a gyereknapon, a Kult fesztiválon, legutóbb pedig a Marosvásárhelyi Napokon. De amikor éppen nincsen rendezvény, akkor is hétfévente kisgyerekes családok, sétáló párok, idősek töltenek el kellemes órákat a várudvaron, sokan plédet terítenek le a földre, ott olvasnak, a gyerekek labdázhatnak, szaladgálnak. Bár a várudvaron mindig példás a tisztaság, gondozott a zöldövezet, az illemhely állapota messze elmarad a környezet színvonalától, ugyanis, azt félretéve, hogy az oda betérők közül egyesek iszonyú koszt hagynak maguk után, sokan szándékosan rongálnak, összefirkálják a falakat, összetörik a vécékagylókat.

Harc a neveletlenséggel

Florentina Váry, a marosvásárhelyi várért felelős igazgató szerint a várbeli mosdót folyamatosan megrongálják az odalátogatók, a mosdókagylót összetörték, illetve

az idén már eddig háromszor kellett kicserélni a vécékagylót a Vár séntány felőli bejárat közelében lévő mosdóban. Ez az egyik használható illemhely a vár területén, ugyanakkor nemrég egy konténerben működő mobil vécét is kihelyeztek, amely ott is marad, tehát mindig a látogatók rendelkezésére áll. A mosdóbeli bútorzat tönkretétele mellett egyesek pusztá szórakozásból összefirkálják az illemhely falát. Az igazgató megjegyezte, sajnálatos tapasztalják, hogy egyes emberek nem tudnak civilizáltan viselkedni, és szántsándékkal tesznek kárt a mosdókban. A takarítást végző kollégáik állandóan dolgoznak, amikor nagyobb tömegek fordulnak meg a várban, két-három óránként tisztítják a mosdókat, de olyan sokan hagyják piszkosan maguk után az illemhelyet, hogy alig győzik. A vár üzemeltetéséért felelős igazgatóság tervei között szerepel a mosdó korszerűsítése, mégpedig úgy, hogy azt nehezebben lehessen megrongálni.

Érdeklődésünkre, hogy miért zárt be a nagyszínpad szomszédságában egykor működő étterem bejáratánál lévő illemhely, *Florentina Váry* el-

mondta, az az épület egy színvonalas kiállításnak ad otthont, ezért úgy döntöttek, inkább bezárják a nagyközönség előtt az ottani mosdót, hogy az is ne váljon vandálok áldozatává, és ne fogadja méltatlan látvány a kiállítást meglátogató turistákat.

Fotó: Nagy Tibor

A város főterén egy közcélc működik

Ha nem is méltó a környezetéhez, a várban legalább van nyilvános illemhely. Kissé odébb, Marosvásárhely főterén azonban – régi hiányosság – az egyetlen mű-

ködő közcélc a Színház tér alatti aluljáróban lévő, a városlakók közül talán egyesek tudnak a létezéséről, a turisták azonban szinte biztos, hogy nem. Egykor üzemelt nyilvános illemhely a Művész mozi és a Horea utca közötti részen, valamint a Petőfi téren, azonban e két utóbbinak a kapuján évek óta rozsdás lakat áll, és a lépcsőkön felgyűlt szemét és pókháló jelzi, hogy régóta nem ment le rajtuk senki.

A tömegrendezvények, így a városnapok idejére is mobil illemhelyeket helyeztek ki a városközpontba, a hétvégén az évek óta bezárt Horea utca közeli, egykori közcélc mellett láttunk néhány mobil vécét, de ezeket a rendezvények után össze is szedik. Tehát a mindennapokban a városlakóknak, akiknek a főtéren van dolguk, illetve a városba látogató turistáknak, ha a szükség úgy hozza, nemigen marad más választásuk, mint bemenni a főtéren széli nagy bevásárlóközpont mosdójába, vagy vizet, kávézt venni azért, hogy használhassák valamelyik étterem, cukrászda illemhelyét.

Erről jut eszembe

Zsirt bele! Nem főzöllecke lesz, nem vagyok jártas sütésben, főzésben, ez másféle emlékeztető. Talán vannak még, akikben ez a sokféleképp hangsúlyozható felszólítás másfajta emlékeket idéz. A kártyázást. Lehetett diadalmasan kívágni, álszenteskedő szerénységgel suttozni, harciasan harsogni, csúfondárosan felszólítani a játszótársat, hogy zsirt bele! Aki zsírozott valaha, az jól tudja. Márpedig sokan töltötték ezzel az időt. Otthon, vonaton, váróteremben, porták előtt, parkban, kiránduláson, csatlakozásra várva, városban, falun, akárhol, mindenütt. Még kibicek is gyakran összegyűltek a kártyázók köré. Ha nem zsírozás folyt, akkor hatvanhatos, huszonegyezes, amerikai hetes, snapszli és így tovább, nem folytatom. Mindenki szeretett kártyázni, mindenhol hamar előkerült a 32 lapos magyar kártya. Gyűröten, kopottan, mármár elmosódottan is. Ma már nincs így, divatjamúlt lett a kártyajáték, annak legalábbis ezek a fajtái, elhalványította a modern világ, a digitalizálás, a mindenre alkalmas okostelefon. Akár gép is lehet a partner. Magyar kártyáról hallunk eleget, de nem eredeti értelemben, bizonyos államokban, nálunk különösen, a politika, a társadalmi csatározások eszközüvé, választási, gyűlöletkeltő, népbolondító stratégiák mindegyre felfrissíthető részévé vált. És akkor miért rántottam elő mégis az emlékezet bugyraiból? Azért, mert önkéntelenül is eszembe juttatták. A minap Svájcban. Társasutazáson busszal utaztunk keresztül ezen a rendkívül civilizált, gyönyörű és gazdag országban, és a mai Uri kanton környékén az idegenvezetőnk Tell Vilmosról kezdett mesélni. A mondhós szabadsággharcos Wilhelm Tell ezen a vidéken nőtt fel a 13-14. század fordulóján, és vált a zsarnokság ellen fellépők mindmáig legendás alakjává. A hangszóróban megelevenedett a többször filmre vitt, színpadon, daljátékban megidézett különös történet a hősről, aki nem akarta megsüvegelni a zsarnok birodalmi helytartó, Hermann Gessler fővegét, és emiatt a fia fejéről kellett lenyilaznia az almat, majd később a lázadók élére állva, magát Geszlert is megölte, és elűzték a gyűlölt elnyomót. Lelki szemeim előtt viszont hirtelen a jól ismert kártyafigurák jelentek meg: Tell Vilmos a makk felsőn, Geszler Hermann a piros felsőn. Majd ahogy a mesélő részletezte a valóságosként tálalt sztorit, rendre a többiek, Stüsi vadász, Rudenz Ulrich, meg a rangban kisebbek, akik az alsókra kerültek, Kuoni pásztor, Reding Itell, Fürst Walter, Harras Rudolf is. Ugye, hogy ismerősek?! Már gyermekkoromban belém vésődtek ezek a nevek és képek. Így, magyarul, ahogy a kártyákon szerepelnek. A Kárpátokon túli idegenvezető persze németesen igyekezett mondani a neveket, megnevezéseket, a magyar kártyáról pedig aligha tudott, én viszont gondolatban jól elkalandozhattam, amíg a busz magabiztosan robogott az tükörsíma autópályán. Egyébként, mint hírlík, a Tell-kártyaként is forgalmazott magyar kártya nagyrészt ismeretlen Svájcban. Pedig az 1308-as népfelkelés vezéregyéniségei ma is megbecsültek a svájci köztudatban. A magyar kártya megalkotóit különben az 1804-ben írt Schiller-dráma ihlette meg az 1860-as évek elején, vagy még korábban, és úgy terjedt el Európában. Annyira, hogy immár külön napja is van a kalendáriumban, december 29. Ennek az egésznek külön irodalma van, magam is eléggé hosszasan írtam róla valamikor. De ezúttal jó memóriapróba volt magam elé képzelnem a piros, zöld, tők és makk jellegzetes kártyafiguráit. Ami tény: akár ismerős alakok ilyen megszemélyesítésben a svájciak számára, akár nem, ott nem szokás az ilyen-olyan kártyákat kijátszani egymás ellen, egyik vagy másik etnikum rovására. A rétorománok a Svájci Konföderáció lakosságának egy százalékát sem teszik ki, mégis hivatalos nyelv az övék is, hogy csupán egyet említek a példásan megoldott együttélési szabályokból. És azt évszázadok óta tudják, meg is jegyezték, hogy badarság a játékszabályokat valakiknek a kénye-kedvére ukmukfukk megváltoztatni. Zsirt bele! (N.M.K.)

Reménnyel nézni múltba és jövőbe

Könyv készül a kibédi katonákról

A két világháború kibédi katonáit kutatja és lajstromozza Borbély Emma. Sok írott forrás létezik, de nagyon sok kutatómunkára van szükség – mondta a készülő könyv kapcsán a szerző.

Gligor Róbert László

A kibédi Borbély Emmát a legtöbben agrármérnöként, majd kistérségi vezetőként ismerték, hiszen jó ideig irányította a Kis-Küküllő Térségi Társulást, és számos dolgot indított el a térségben: a felnőttképző központot, az otthoni beteggondozó hálózatot és egyéb megvalósítások is fűződnek a nevéhez. Ő vezeti az 1999 óta működő Kibédi Seprődi János Művelődési Egyesületet, de néhány éve, nyugdíjasként, más elfoglaltságot is talált: a kutatást.

Mélyreható kutatás folyt

Négy éve kezdte el a kibédi Borbély család múltját kutatni, sikerült rábukkanni a nemeslevéllel járó családi címerre is, amelyet vitézségükkel szereztek valaha az ősök. A jó eredmények után férje arra biztatta, foglalkozzon Kibéd múltjával is, hiszen a helytörténet hiányos, a székely helytörténet pedig még inkább az – vezet vissza kutatásai kezdetéhez Borbély Emma, akinek figyelme a két világháborút megjárt kibédi katonák felé fordult. Rengeteg olvasás, levelezés, családokkal folytatott beszélgetés nyomán alakult ki a lista. Úgy véli, az első világháború hőseit könnyebb kutatni, mint a másodikét, hiszen 1940 után hirtelen nagy igény lett rá, hogy az első világháború emlékeztetőt papírra tegyék, így rengeteg mű keletkezett, amelyeket azok írtak, akik maguk is részt vettek a nagy világhégésben. Nagyon sok adatot és segítséget kapott a budapesti Hadtörténeti Múzeumtól, amelynek munkatársai messzemenően támogatták a kutatást; megismerkedett a témában jártas más szakemberek, mint Berekméri Róbert le-

váltáros és Koszta István újságíró, tanár, kutató munkásságával is.

„Hadrendbe” állított hősök

Munkájában az első fontos lépés az volt, hogy elkészült a helyi világháborús katonák jegyzéke. Kibéd 610 katonát adott a hazának az első világháborúban, ami akkor a falu lakosságának 27 százalékát tette ki. Közülük sokan önként vonultak be, mert akkor még mindenki úgy gondolkodott, hogy Istenért és a hazáért mindent meg kell tenni. És meg is tettek. Miután azonosította, hogy az adott személyek melyik alakulatban szolgáltak, kutatásaiban végigkísérte őket a világháború frontjain. A legtöbb kibédi katonát a legközelebbi ezredekhez sorozták be: a magyar királyi marosvásárhelyi 22. honvéd gyalogezred keretében 160 helyi katona ment a frontra, a császári és királyi marosvásárhelyi 62. gyalogezredben 213 katona szolgált a faluból, a császári és királyi székelyudvarhelyi 82. székely gyalogezrednél 2, a császári és királyi brassói 2. gyalogezrednél egy kibédi katona volt. Ami a huszárokat illeti, a legtöbb (35) kibédi a magyar királyi marosvásárhelyi 9. huszárezredben szolgált, őket a nadrágjuk, „ikertestvéreiket” (az 5. huszárokat, akikkel egy hadosztályban harcoltak) a csákójuk színe miatt „vörös ördögöknek” nevezték, és vitézségük okán még a legvérmesebb kozák katonák is félték tőlük. Körbejárták az európai frontokat, majd ők is Olaszországban kötöttek ki, ahonnan gyalog kerültek haza. Hegedűs Pál ezredes és Rudnyánszki Béla hadnagy nemcsak az ezredet vezették vissza, hanem a felszerelést is. A brassói 2. huszárezrednél 14, a pápai 7. honvéd huszárezrednél 2, a zalaegerszegi 6. királyi honvéd huszárezrednél egy kibédi katona szolgált. Ezeknek az ezredeknek a sorsát követi a kutatás, de számos olyan katona is van, akit nem tudott valamely alakulathoz kapcsolni, ők is helyet kapnak egy jegyzékben.

Az *Arcképcsarnok* című részben negyvennél több katona fényképét sorakoztatja fel a szerző, akiknek nem került elő képe, vagy külföldön haltak meg, azoknak a sírjukról készült fénykép. Sokat levelezett Magyarországra, Németországba, Ausztriába, onnan is sok adat került elő, így például a kaposvári katonakórházban elhunyt Madaras György örvezető, a miskolci katonatemetőben nyugvó Orbán György, a debreceni honvédtemetőben elhantolt Bereczki Károly, a Köpcsény (Ausztria) nagy katonatemetőjében nyugvó Nagy Sándor zenész sírját mutató fényképek kerültek a birtokába.

Számos egyéb, a háborúhoz kapcsolódó érdekességet is találunk Borbély Emma anyagában. Nemcsak a lengyel „hit városát”, Czestochowát védő kibédiekről szerzünk tudomást, hanem olyan embereket is megismerhetünk, akikkel a háborút megjárt kibédiek is találkoztak. Két helybeli katonát egyik lágérben Bárány Róbert orvos is gyógyította, aki akkor a foglyotáborokban dolgozott (az oroszok is orvoshiánnyal küszködtek), miközben a világ már 1914-ben Nobel-díjjal tüntette ki, és 1916-ban megmozdult a kiszabadításáért. Szó esik Gyóni

Az emlékmű 97 hősi halott nevét őrzi – még további hétről szereztek tudomást
Fotó: Gligor Róbert László

Gézáról, a „háború költőjéről” is, aki Przemyslben találkozott a hadifogoly Báránnyal.

Még messze a vége

A második világháború idejéből 260 kibédi katona adatait sikerült összegyűjteni a házról házra látogatás és személyes beszélgetések révén. Ezt félbeszakította és megnehezítette a világháború, amelynek ideje alatt több, nagy ismeretanyaggal rendelkező idős embert vesztett el a falu, mint Madaras Vilmos Károly, aki valóságos enciklopédia volt, vagy a 98 évesen is ép elméjű Simonfi László, aki a háború frontjait és foglyotáborait is megjárta. Szerencsére maradt egy megbízható adatközlő, Madaras Csorgó Anna, akit rokoni szálak fűznek a falu számos családjához, és idős kora ellenére páratlan memóriája megőrizte a család történeteket.

Elsősorban azonban az első világháború anyagára összpontosít Borbély Emma, ezt szeretné először kiadni. A cím – *Nézz vissza reménnyel!* – utal a reményre: egyrészt reméljük, hogy sohasem lesz többé világháború, másrészt remélhetőleg nem fogják elfelejteni hőseiket a kibédiek, és ebben segíteni fog ez a könyv is. Sok ezer oldalt olvasott el, hogy valós adatokat közöljön, mindenkit felkutasson. A falu központjában álló, 1941-ben emelt első világháborús emlékművön 97 hősi halott nevét olvashatjuk, Borbély Emma kutatásai további hét személyt fedtek fel. A falu temetőjében két magyarországi katona is el van temetve, a 17. gyalogezredben szolgáló, máshol harcoló, megsebesült katonákat átvonulás közben itt érte a halál. Egyikük névtábláját valakik megromgálták, de sikerült azonosítani, a Kibédi Seprődi János Művelődési Egyesület pedig elhatározta, hogy sírkertjüket idén megtakarítja és helyreállítja, a hiányzó névtáblát pedig pótolja.

Négy éve kutatja a világháború kibédi hőseit Borbély Emma

Forrás: Borbély Emma

Másnaposan

Szeplős volt és nagyon sovány, a lányok messziről elkerülték, a fiúk sem szívesen haverkodtak vele. De talán nem is annyira a külsejének köszönhetette népszerűtlenségét, mint inkább az egész lényéből – hangjából, mozdulataiból – áradó önbizalomhiánynak. Ezt ma már ő is belátja.

– Tizenhat éves voltam, amikor a szüleim elváltak, és én furcsa módon a házasságuk kudarcát is magamra veztem vissza – idézte fel serdülőkorára meghatározó pillanatot a negyvenes éveiben járó férfi. – Az akkori eszemmel meg voltam győződve arról, hogy ha vagányabb, bevállalósabb lennék, a családjamban is megszületne – az igazán sosem volt – harmónia. Az egyéniségváltás persze nem ment olyan könnyen, mint ahogy elképzeltem, ezért az egyetlen barátom, egy nálam jó pár évvel idősebb szomszéd fiú javaslatára kipróbáltam a tuti lazítóként „megreklámozott” boros kólát, aztán a sima bort, majd a citromos vodkát és „társait”. A haveromnál izogattunk zenehallgatás közben délutánoként. Nem zavart ott senki, ő ugyanis egyedül élt a nagyanyjától örökölt garzonban, amit a saját keresetéből tartott

fenn. Az italt is mindig ő vette, nem a legmárkásabbat, de finomat. Bármennyire hihetetlen, a töményebb italoktól sem lettem rosszul az első próbálkozásra, mi több, hirtelen megennyhült, befogadó és vicces lett körülöttem a világ. Mintha még a lányok is barátságosabban néztek volna rám az utcán, a tekintetükkel biztatva, hogy szólítsam csak meg őket nyugodtan. Ehhez persze továbbra sem volt bátorságom, de legalább jól éreztem magam a bőrömben.

– A hozzád közel álló felnőttek hogyan reagáltak a – feltételezésem szerint – jellegzetes „illatkísérettel” járó változásra?

– Őszintén? – nézett rám fürkészőn beszélgetőtársam. – Sokáig sehogy. Anyu épp eléggé bele volt szippedve a bánatba ahhoz, hogy észre se vegye, mi történik velem. Addig jó közepes tanuló voltam, viselkedési problémáim sem akadtak, szóval meg volt szokva azzal, hogy nem sok vizet zavarok a jelenlétemmel. Talán ezért is merült ki a gondoskodása a fizikai szükség-

leteim csendes ellátásában. Apu nem sokkal tanévzárás előtt költözött el tőlünk, a tizedik osztályt végeztem éppen. Rögtön azután, a nyári vakációban ismerkedtem meg az italozás „művészetével”, a teljes szabadság hónapjaiban, amikor senki sem vont felelősségre. De aztán elkezdődött az iskola, és a tanárok nem néztek jó szemmel az új életmódommal járó szabálysértéseket, a rendszeressé

hogy négy tantárgyból is megbuktam, ezért meg kell ismételnem az évet. Elsírta magát a döbbenettől, és azt mondta nekem – most is tisztán hallom minden szavát –, pont olyan vagy, mint apád, csak családást tudsz okozni. Azon az estén fájdalmas, tehetetlen dühömben nagyon „kiütöttem magam”, még a haverom is figyelmeztetett, hogy ne löjök túl a célon. Hajnalban aztán életemben először megtapasztaltam, hogy milyen a másnaposság. Forgott velem az egész univerzum, egyszerre kínzott fejfájás és hányinger, persze hánytam is minden félórán. Így visszagondolva hálás vagyok az égieknek azért a szinte 24 órás gyötrelmért, amiben akkor részem volt, mert ha az nincs, talán örökre elköteleződöm az alkohol valóság-tompító öröme mellett. Igaz, a szabaduláshoz az is hozzájárult, hogy anyu – mintha utólag tudatosította volna a szavai súlyát, és így szeretne kiengesztelni – elkezdett jobban figyelni rám, és a tőle telhető módon éreztetni próbálta, hogy fontos vagyok.

– Milyen volt megismételni a tanévet? – bukott ki belőlem a kérdés.

– Iszonyatosan nehéz. Az volt a legrosszabb az egészben, hogy nap mint nap találkoznom kellett a volt osztálytársaimmal, akik a tanév kezdetétől a szalagavatóra, majd a bankettre készültek. Amikor valamelyikük rám nézett, láttam az arcán a szánalmat, és ez mindenről rosszabbul esett. Bármelyikükkel szívesen cseréltem volna, csak hogy ne kelljen újra meg újra átélnem a bukás szégyenét. Erre persze nem volt lehetőség, így végigkinlódtam az évet. Rádásul a tanulás is sokkal jobban akadozott, mint a züllés esztendeje előtt. Végül mégis sikerült leérettségiznem, egyetemi felvételre azonban már nem futotta az erőtartalékaimból. Őszintén szólva nem is bánom, hiszen jól fizető állásom van, és boldog párkapcsolatban élek. Június végén, július elején azonban, ha fehér inges fiatalokat látok, mindig úrrá lesz rajtam az a furcsa lelkiállapot, a kívülről való érzés, amit akkor tapasztaltam meg, amikor vizsgáznivaló egykori osztálytársaim rám köszöntek az utcán.

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

Szerkeszti: Benedek István

Az OTP Bank az elsők között nyújtotta be a SAF-T nyilatkozatot

Az OTP Bank Románia sikeresen benyújtotta és érvényesítette a SAF-T formátumú adózási célú adatszolgáltatási nyilatkozatot (406-os nyilatkozat). A hitelintézet az elsők között teljesítette Romániában ezt a jelentési kötelezettséget. A projekt megvalósításában az OTP Bank a New Business Dimensions-szal, a bankszektor jelentési megoldásaira szakosodott társasággal működött együtt.

Az első SAF-T nyilatkozat benyújtása a bank szempontjából több mint 1,5 millió tranzakció feldolgozását és több mint 320 mutató korrelációját feltételezte. A projekt részeként a New Business Dimensions több, az OTP Bank tulajdonában levő informatikai rendszer adatait konszolidálta és integrálta.

A projekt fő kihívása az adatok nagyfokú részletességével és pontosságával kapcsolatos adóhatósági elvárás teljesítése volt, beleértve az informatikai rendszerek megfeleltetését az előírásoknak. A folyamatot nagymértékben elősegítette az OTP Bank digitális szintje, a bank fejlett központi adattárházának megléte, valamint a New Business Dimensions tanácsadóinak támogatása. Mindezen elemek összessége tette lehetővé, hogy a bank július 1-je, az adóhatóság által a hitelintézetek számára kiszabott határidő előtt benyújtsa és érvényesítse a SAF-T adózási célú adatszolgáltatási nyilatkozatot.

„A SAF-T az újszerűsége és a nyilatkozat benyújtásához szükséges adatok összetettsége szempontjából is különleges projekt” – jelentette ki Mihai Popescu, az OTP Bank Románia projektkoordinátora. „Minden munkatársunk hozzáállása példaértékű volt, adózási, informatikai és számviteli szakértőink szaktudása jelentős mértékben járult hozzá a projekt sikeres lebonyolításához. A New Business Dimensionsszal kötött partnerségi megállapodásunk mindemellett segített a felmerülő akadályok leküzdésében, illetve

abban, hogy a hatóságok által meghatározott törvényes határidő előtt sikerült érvényes nyilatkozatot benyújtani.”

A romániai bankpiacon jelentős tapasztalattal rendelkező New Business Dimensions elsősorban a jelentési kötelezettségekkel kapcsolatos projektekre szakosodott csapatának tudására támaszkodott a megvalósítás során.

„A SAF-T két fő kihívás elé állított bennünket, amelyek közül az üzleti kihívást az informatikai rendszerekben történő adatrögzítési mód megváltoztatása jelentette annak érdekében, hogy az megfelelően a hatóság által előírt részletességi szintnek, míg a technikai kihívás mindezen adatok kinyerésének hatékonyá tételével, átalakításával és konszolidációjával kapcsolatos. A SAF-T azonban nem egy olyan projekt, amely az első nyilatkozat benyújtásával véget ér, hanem hosszú távon folytatódik, és magas szintű szigorú ir elő a pénzügyi és számviteli adatok gyűjtése, karbantartása és feldolgozása terén” – emelte ki Corina Nabusevski, a New Business Dimensions üzleti elemzési menedzsere.

A SAF-T (Standard Audit File for Taxation, azaz adózási célú egységes auditállomány) a számviteli adatok adózók és adóhatóságok közötti elektronikus továbbításának nemzetközi szabványa. A SAF-T (406-os nyilatkozat) formátumú jelentéstétel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) kezdeményezése, amelynek célja a pénzügyi és számviteli adatok globális szintű egységes gyűjtése. A SAF-T formátumot már több európai országban bevezették, és idővel várhatóan az Európai Unió minden tagállamában általánossá válik a használata. A Románia által elfogadott formátum az egyik legbonyolultabb, több mint 450 számviteli, pénzügyi és adózási adat közlését foglalja magába a vállalatok által végrehajtott tranzakciókkal kapcsolatban. (közlemény)

Országszinten tüntettek a taxisok

Valóban ördögtől való az alternatív személyszállítás?

Fotó: Nagy Tibor

Nagy-Bodó Szilárd

Az utóbbi években egyre több helyen bukkantak fel az alternatív személyszállítást kínáló szolgáltatások. Ezek közül Marosvásárhelyen a Bolt és az Uber van jelen. Ezen szállítási formák többsége online felülettel működik, előre lehet tudni, hogy mennyibe fog kerülni az út, lehet kártyával fizetni, és utólag a sofőr értékelésére is van lehetőség. Röviden: több szempontból sokkal kényelmesebbek és kézenfekvőbbek, mint a hagyományos taxik. Ebből következik, hogy komoly konkurenciát jelentenek, elveszik az ügyfeleket a taxisoktól. Az alternatív személyszállítási szolgáltatók ellen tüntettek a taxisok Románia több mint 30 városában, kérve, hogy előbbieket ne legyenek részei a piacnak.

Venczi-Vidor János, Marosvásárhely városi tanácsosa, a Plutó taxitársaság vezetője lapunknak elmondta, hogy sokan áttértek az alternatív módokra, ennek következtében megoszlik a pénz, kevesebb a taxisok bevétele, miközben sokkal nagyobbak a kiadásai. A Plutó taxitársaság vezetője elmondta, hogy például a kötelező járműbiztosítás (RCA) kétszer annyiba kerül a taxisnak, mint a magánszemélynek, és hozzátette, hogy a Bolt és Uber sofőrei ekként is közlekedhetnek. Továbbá a taxisofoók képzése pénzbe kerül, és az autót ki kell cserélni, amikor azok elérik a tíz évet, miközben az alternatív szállítás esetén a határ 13 év.

A tüntetésekkel a taxisok azt szerették volna elérni, hogy az alternatív szállítási vállalatok kerüljenek ki a városokból, az országból, azonban maguk a taxisok is tisztában vannak azzal, hogy erre kevés az esély, hiszen azok már globális szinten jelen vannak. Venczi-Vidor János úgy vélekedett, hogy a hagyományos taxisok megbízhatóbbak.

Az alternatív módokat is megvannak ugyanakkor az előnye, a jobb minőségű online megjelenés vagy a kártyás fizetés lehetősége. Ezzel kapcsolatban a Plutó taxitársaság vezetője elmondta, hogy rég van rá lehetőség Marosvásárhelyen, hogy online rendeljünk taxit, és némelyiknél kártyával is lehet fizetni. A rendelések tekintetében pedig az online mellett sms-ben, Facebook Messengeren vagy Whatsapppon is kérhető taxi.

Nem ez volt az első, alternatív személyszállítás elleni taxistüntetés, több mint egy évvel ezelőtt is volt egy hasonló, amely eredménytelenül végződött. Venczi-Vidor János azon az állásponton van, hogy most sem sikerül megállapodásra jutni.

Téves viszont az a feltételezés, hogy az alternatív szállítás végzőknek nincs szükségük semmiféle képzésre. Egy, a neve elhallgatását kérő sofőr lapunknak azt nyilatkozta, hogy ő is kell alkalmassági vizsgát tenni, amely ugyanannyi időre érvényes, mint a taxisoké, az árban sincs különbség. Ha egy Bolt- vagy Uber-sofőr dolgozik készpénzzel és kártyával is, akkor kötelező pénztárgép is kell legyen az autóban, ezt a készpénzes rendelések esetén használja, és közvetlen összeköttetésben kell legyen az adóhivatallal. Amennyiben egy sofőr csak kártyás fizetéssel dolgoz-

zik, nem kötelező a pénztárgép, hiszen maga a rendszer, amelyen keresztül jött a rendelés és beérkezett a pénz, továbbítja az információkat az illetékes szervezetnek. Ebben az esetben viszont az adott sofőr nem fog tudni fogadni készpénzfizetéses rendeléseket.

Mind a Boltnál, mind az Übernél a sofőrök hetente megkapják a fizetésüket. A lapunknak válaszoló járművezető azt mondta, hogyha valaki egy hetet végig dolgozik, a következő hét keddjén-szerdáján megtörténik a számlázás. A bevétel 25%-át a felületet üzemeltető vállalat elveszi, ezen túlmenően ott vannak az adók, mint minden jogi személy esetében.

Az autók tekintetében legfeljebb 13 éves járművel jellemezhető ilyen jellegű szolgáltatást, és fél évente el kell vinni állapotfelmérésre (ITP), illetve a kötelező járműbiztosítást is úgy kötik, mintha taxi lenne, azaz van utas- és csomagbiztosítás is. Igaz, nem mindenki köt ilyen, egyelőre ez nem kötelező. A Bolt-sofőr elmondása szerint nagyrészt ugyanazokkal a költségekkel kell számoljanak, mint a hagyományos taxisok.

Az alkalmassági vizsgára való jelentkezéskor a Bolt- és Uber-sofőrök is fel kell mutassák azt a rendőrségtől származó bizonylatot, amely kimondja, hogy nem volt elvéve a jogosítványuk szeszital-fogyasztás vagy kábítószer-használat miatt, nem követtek el szándékosan testi sértést; ha ezek a feltételek teljesülnek, még számos orvosi vizsgálat következik. Ezután jön az alkalmassági vizsga, ha az sikerül, munkába állhatnak.

– Sokan egyrészt azért választják a Boltot vagy az Übert, mert kényelmesebb megrendelni a fuvar, másrészt pedig a taxiknál még mindig előfordulhat, hogy az autók mocskosak, büdösek, viszont szerencsére egyre kevesebb az ilyen – tette hozzá a Népújságnak nyilatkozó sofőr. – A harmadik előnyük az alternatív szállítási módokat, hogy majdnem egy lejjel kevesebb a kilométerenként meghatározott díj, míg a hagyományos taxiknál már átlépte a 3,5 lejt, addig a Bolt és Uber esetében 2,6-2,7 lej körül alakul, erre pedig még rájön az, hogy az utas tudja követni, hogy milyen útvonalon megyünk, így ezért sem kell attól tartson, hogy esetleg átverjük és a hosszabb utat választjuk, valamint előre tudja az árat is.

Egy-két hete előfordul az, hogy valakik alternatív személyszállítást fuvarra rendelnek, majd amikor a sofőr megérkezik, hirtelen lemondják az utat. Ez már többször is előfordult, nem tudom biztosan, de gyanítom, hogy ezt a taxisok teszik – mondta a lapunknak nyilatkozó sofőr. Véleménye szerint azok a taxisok, akik nem jönnek ki jól anyagilag, érdemes megpróbálni a Boltot vagy Übert, ezt követően eldönthetik, hogy számukra melyik éri meg jobban. Hozzávetőleg 700 lejes befektetésről van szó, ennyibe kerül az orvosi vizsgálat, az alkalmassági vizsga és a szükséges papírok.

– Az nem valós opció, hogy a Bolt és az Uber ne legyen része a romániai személyszállításnak, hiszen egy globális hálózatról van szó; esetleg annyit érhetnek el a taxisok, hogy korlátozzák a számunkat, elűnni nem fogunk – nyomatékosította a sofőr.

Kóstoló a Lanka gasztrfesztiválból Légy kíváncsi a Nyárádmentére!

Rendkívül változatos és minden tekintetben bő kínálatú készülnek az első Lanka nyárárdmenti gasztrfesztiválra, amelyet az eredeti tervtől eltérően egynaposról kétnaposra bővítettek a szervezők. A régió településeinek hagyományos értékeire és ízeire, az ételkülönlegességekre, a szórakoztató műsorokra, élő zenére, előadásokra kíváncsiak nem fognak csalódnani, hiszen szeptember 2-án és 3-án e tájegység felhozatalának a legjavába kóstolhatnak bele. A rendezvény részleteiről a marosugarai Haller Kastélyszállóban tájékoztattak a szervezők, a jobbágyfalvi Lanka Transylvania húsfeldolgozó üzem vezetői: Szász Sándor és Marton Szilárd, illetve a Haller-kastély tulajdonosa és gasztronómiai szakembere, Fóris Kinga.

Mezey Sarolta

Hagyomány, értékteremtés és összefogás

A szervezős komolysága, a rendezvény súlya abban is megmutatkozik, hogy a szervezők fontosnak tartják időben tájékoztatni az olvasókat, hallgatókat, az érdeklődőket széles körét arról, hogy a régió jelentős fesztiváljára nagy erőbedobással készülnek. A rendezvény menetét 70 százalékban véglegesítették, a programok összeálltak, az ételek próbafőzését, -sütését már megejtették.

Szász Sándor a sajtótájékoztatót kiemelte, az a felismerés, miszerint a helyi értékek fokozatosan háttérbe szorultak, a falu értékrendje eltolódott, az életvitel és az elfogyasztott ételek a „modernitásba” mentek át, arra készítette őt, hogy olyan fesztivált álmodjon meg, amely hozzájárul a Nyárádmente értékeinek és hagyományainak átörökítéséhez.

– Híressé kívánjuk tenni a Nyárárdmentét. Sokan nem ismerik az értékeinket és hagyományainkat, el-

jött az ideje, hogy kíváncsivá tegyük az embereket. Tekintettel arra, hogy a térségben nagyon sok termelő, vállalkozó, kézműves él és dolgozik, őket szeretnénk a fesztiválon együttesen bemutatni és népszerűsíteni. A rendezvény egyik célja összefogást teremteni a helyi értékteremtő és termelő közösségek között, hiszen együtt olyan erőket képviselnek, amely hozzájárul a kistérség felemelkedéséhez. A Nyárárdmente hatalmas potenciállal – jó természeti adottságokkal, termékeny földdel, gazdag kulturális és gazdasági örökséggel – rendelkezik, amit jobban ki lehetne aknázni, hogy vonzóbbá váljon a régió, ahol jó élni, érdemes jövőt teremteni, ahonnan a fiatalok nem kíváncsognak el külföldre. Az új generációnak be kell mutatnunk, hogy kitartó munkával itt is megfelelő életszínvonalat lehet elérni, csak bele kell vágni. Folytatni kell azt, amit az őseink elkezdtek – hangsúlyozta Szász Sándor.

Helyszín: a deményházi tető

Marton Szilárd, a Lanka társtulajdonosa és cégvezetője a fesztivál helyszínével kapcsolatban elmondta, hogy a deményházi tetőn,

Fóris Kinga, Szász Sándor, Marton Szilárd és B. Szabó Zsolt

a Nyárárdmente legcsodálatosabb kilátóján 4 hektár terület áll rendelkezésre, a parkolásra külön helyet jelölnek ki. Csendes hely, távol van a lakott településektől, így a forgatag nem zavar senkit.

– A fesztivál gasztronómiai része a leghangsúlyosabb. Hatalmas, U alakú teret alakítunk ki, ahol az ételek sorakoznak, a fogások sorrendjét is meghatároztuk. Az ételeket 1500 tonna szén, 3 köbméter tűzifa és 100 gázpalack segítségével fogják elkészíteni. A nyárárdmenti kézművesek egy külön térben állíthatják ki portékáikat – mondta Marton Szilárd.

Műanyag helyett szalmabálák

Az I. Lanka gasztrfesztivál minden „ízében” nyárárdmenti lesz, élő zenével, tánccal. A színpadon a közönség a Bekecs néptáncgyűjtést láthatja, muzsikál a Tokos zenekar. A szórakoztató műsorok között van a Pittyes Kettes előadása, Tamás Gábor-koncert és a marosvásárhelyi művészeti iskola előadása. Az eredetiség jegyében – a fesztiválok megszokott felfújható műanyag csúszdák helyett – szalmabálákra csúszdázhatnak a gyerekek, szalmabála-labirintusban

bóklászhatnak. Szalmabálából készülnek az ülőalkalmatosságok is. A szervezők minden apró részletre gondoltak, a gyerekek egész napos foglalkozásokon, hagyományos népi gyermekjátékokon vehetnek részt, lesz állatsimogató, lovaglás, íjászat, tűzoltó-bemutató, a legkisebbeknek babasátor. A felnőttek a kézművesvásárban vagy a mezőgazdasági gépek kiállításán nézelődhetnek, vagy a beszélgetősátrokban hallgathatnak bele izgalmas és időszzerű témákba. Lesznek családi vetélkedők, zsákban futás, sonkadobás is.

Kéttonnás üstben fő a leves, óriáskolbászt töltenek

Fóris Kinga, a Haller-kastély kereskedelmi igazgatója, a fesztivál gasztrfelelőse elmondta, hogy több mint száz nyárárdmenti receptet gyűjtöttek össze, ezekből válogatták ki a legjobbakat.

– A fesztiválon összesen 50 ételt fogunk elkészíteni, köztük lesz a már említett hagyományos receptúra szerinti, és lesz teljesen új ízvilágú fogás. Összesen 60 üstöt állítunk fel, a legnagyobb 2 tonnás, ebben zöldséglevest főzünk, amibe 100 kg murek, 30 kg hagyma és hasonló mennyiségű más zöldség kell. Érdeklőségképpen a helyszínen elkészítik a Nyárárdmente leghoszsabb kolbászt. Lesz pezsgőben pácolt csülök, whiskyben pácolt oldalas, rakott karalábé, dióval és kesudióval töltött káposzta, narancsos csirke, számtalan ízesítésű kolbász, finom desszert s minden, ami vonzóvá teszi a fesztivált. Mesterszakácsokat hívtunk meg, akik eleget tettek a felkérésnek. Érdemes lesz betekinteni a látványkönyvébe, és megkóstolni az ételeinket. Ez az érzékszervek és ízek fesztiválja lesz – mondta Fóris Kinga.

B. Szabó Zsolt, a fesztivál kommunikációs felelőse elmondta, hogy júliustól jelképes összegért lehet online fesztiválbelépőt váltani. A helyszínen is lesznek jegyek, ezek valamivel drágábban vásárolhatók meg. A szervezők több mint 4000 résztvevőre számítanak.

Sepsi Tabakó Fesztivál: nem csak programjával, a hellyszínnel is elvarázsol

A tavalyi sikeres debüt után második alkalommal telik meg élettel, zenével és kultúrával Sepsiszentgyörgy emblemikus ipari épülete, az egykori dohánygyár: a Sepsi Tabakó Fesztivált idén augusztus 31. – szeptember 2. között rendezik meg – jelentették be a szervezők az eseményt beharangozó hétfői sajtótájékoztatón.

Az idei line-upot a következő zenekarok erősítik: Beton.Hofi, Blahalouisiana, Dzsúdló, Elefánt, Intim Torna Illegál – Dorogi, Ivan & The Parazol, Konya, Kowalsky meg a Vega, Manuel, Parno Graszt, Platon Karataev, Punnany Massif, valamint a Tankcsapda. A lista azonban további előadóművészekkel bővül, ugyanakkor román meghívottakra is számítani lehet.

Tavaly hat romániai megyéből több mint 21 ezer résztvevőt vonzott a Sepsi Tabakó Fesztivál, ez a szám is jelzi, hogy van igény rá, hangsúlyozta Vargha Fruzsina, Sepsiszentgyörgy alpolgármestere, aki három újtásra hívta fel a figyelmet. A helyszíni térátrendezési munkálatoknak köszönhetően nagyobb terület áll majd a fesztiválozók rendelkezésére. Bővül a programszervező koordinátorok köre, célzottabban szólítják majd meg a Kovászna megyei ifjúsági szervezeteket. A fiataloknak a fesztiválszervezés jó lehetőség arra, hogy kipróbálhassák magukat, emellett pályaaorientációs szerepe is fontos. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy a tavalyi

270 önkéntesből sokan már koordinátorként térnek vissza az egykori cigarettagyárba – hangzott el.

Erdei Anita, a Konya Ádám Művelődési Ház helyettes igazgatója és Talpas Botond, a Mathias Corvinus Collegium (MCC) erdélyi tevékenységéért felelős igazgatója a nappali programok fontosságáról beszélt. Mindketten kiemelték: a nappali „műszak” tavalyi sikere mutatja, hogy van igény a tudásbővítésre irányuló programokra is. Lesz vásár, több workshop, illetve a szentgyörgyi civil szervezetek idén is minőségi programokkal csatlakoznak. Az MCC számára a Sepsi Tabakó Fesztivál egyben „tanévkezdést” is jelent.

Rés Konrád Gergely a VIBE főszervezőjeként és a Sepsi Tabakó Fesztivál zenei programjának felelőseként kiemelte: a jó line-upot a helyszín egészíti ki. A résztvevőket és az előadókat egyaránt elvarázsolja a műemlék épületként is ismert egykori dohánygyár épülete, ugyanakkor nem csak a helyiek számára kiemelkedő esemény a fesztivál, más városok közönségének az érdeklődését is felkeltette.

A Kovászna Megyei Tanács nevében Ambrius Zsombor, a Komitátusz Megyei Ifjúsági Szervezet elnöke szólalt fel a sajtótájékoztatón. A megyei önkormányzat felmérésére hivatkozva elmondta: a háromszéki fiataloknak elsősorban olyan közösségi terekre van szükségük, ahol bővíthetik tudásukat, szórakoz-

hatnak és együtt lehetnek. A Sepsi Tabakó Fesztivál ezt az élményt adja meg a számukra. Éppen ezért odafigyelnek arra, hogy az egész megyéből toborozzanak szervezőket és önkénteseket, hogy minél többen érezzék magukénak a rendezvényt.

A jegyárakról és a további fellépőkről a későbbiekben tájékoztatnak a szervezők, addig is az érdeklődők a rendezvénysorozat Facebook-, Instagram- és weboldalán hangozhatnak a második Sepsi Tabakó Fesztiválra.

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Útlevel – egyelőre öt nap alatt elkészül

Kiskorúak határátlépése

Az útleveligénylések száma Maros megyében is nőtt májustól, a nyaralások idején folyamatosan emelkedhet. A 14 év alatti kiskorúak útlevelel léphetik át az országhatárt, a személyazonossági igazolvánnyal rendelkező 14 év fölöttiek az Európai Unió tagországaiba személyazonosító okmánnyal is beléphetnek. A román állampolgárságú kiskorúak határátlépésének egyik feltétele a szülők beleegyezése.

Szer Pálosy Piroska

A Maros megyei útlevelesztály vezetője, *Micușan Daniela* megkeresésünkre elmondta, hogy a Marosvásárhelyen benyújtott útleveligényléseknek egy héten belül eleget tesznek.

Marosvásárhelyen naponta átlagosan 150 kérelmet nyújtanak be, időpontot online lehet jegyezni a hivatal honlapján (<https://hub.mai.gov.ro/epasapoarte/programari/harta>). A kérelem iktatásától számított ötödik napon átvehető az útlevel, vagy kérésre postán kézbesítik, így a távoli helységekből nem kell újra a megyeszékhelyre utazniuk az igénylőknek. A megye három munkapontját – Segesváron, Dicsőszentmártonban és Szászrégenben – ideiglenesen felszámolták, így csak Marosvásárhelyen, a Kosuth/Călărășilor utca 26–28. szám alatt, a megyei lakosság-nyilvántartó hivatal épületében van lehetőség útlevelkérelmet benyújtani. Kiskorúak útleveligényléséhez

mindkét szülő beleegyezése szükséges. A 2005. évi 248-as törvény értelmében a romániai kiskorú állampolgárok csak érvényes úti okmánnyal (útlevelel vagy – a 14 év fölöttiek – személyi igazolvánnyal), felnőtt kíséretében és szülői beleegyezéssel hagyhatják el az országot. Külföldre utazás előtt érdemes a célország külképviseletének honlapján tájékozódni a beutazási feltételekről, mivel azok országonként eltérőek lehetnek.

Az egyszerű elektronikus útlevel ára: a 12. életévüket betöltött személyek számára 258 lej, a 12 év alatti kiskorúaknak 234 lej. Az egyszerű ideiglenes útlevel ára életkortól függetlenül 96 lej. Ez utóbbit azonban nem minden állam ismeri el hiteles úti okmányként, az osztályvezető véleménye szerint megbízhatóbb az egyszerű elektronikus útlevel, amelyet minden államban elfogadnak. Fizetni a CEC Bank

pénztáraiban és a CEC Bank Self-pay fizetési állomásain, vagy online a Ghiseul.ro virtuális fizetési platformon keresztül lehet, valamint a hivatal földszinti pénztárlakánál.

Az egyszerű elektronikus útlevel 12 év alatti kiskorúak esetében 3 évig érvényes, a 12 és 18 év közötti személyek esetében 5 évig, a 18 év fölöttiek 10 évig használhatják. Az ideiglenes útlevel csupán 12 hónapig érvényes.

Közjegyzői felhatalmazás

A kiskorú gyermeket (14 éves korig) beírhatják az egyik vagy mindkét szülő útlevelebe, de rendelkezhet saját útlevelel is. A közjegyzői felhatalmazásra akkor van szükség, ha csak egyik szülő kíséretében hagyja el az országot. A román állampolgárságú kiskorúak külföldre távozása esetén közjegyzőnél hitelesített hozzájárulási nyilatkozatot kell tennie az itthon

maradó szülőnek. Ha válopert követően bírósági határozattal egyik szülő megkapta a gyerekfelügyeleti jogot, a határátkelőnél az érvényes bírósági végzés helyettesíti a közjegyzőnél tett hozzájárulási nyilatkozatot. A határrendészek csak abban az esetben engedik át a határon a kiskorút, ha van érvényes úti okmánya, mindkét szülője kíséri, vagy ha csak egyik szülővel lépi át az országhatárt, fel tudják mutatni a másik szülő beleegyezését igazoló dokumentumot.

Ha a kiskorút nem valamelyik szülő, hanem egy más felnőtt kíséri, mindkét szülő beleegyezése szükséges. A kiskorú gyermek csak nagykorú testvérrel, rokonnal vagy más kísérővel utazhat külföldre. Ehhez saját útlevele van szüksége, és természetesen a mindkét szülő nevében megírt közjegyzői felhatalmazást is fel kell mutatnia a kísérőnek, saját, a rendőrségtől igényelt büntetlenségi, erkölcsi bizonyítvánnyal (cazier judiciar) együtt. A felhatalmazásban fel kell tüntetni az utazás útvonalát, végcélját (ország, helységneve) és időtartamát is.

Amennyiben egyik szülő elhalálozott, csatolni kell a halotti bizonyítványt is. A szülői beleegyezés közjegyző által hitelesített dokumentum, amelynek tartalmát törvény rögzíti. Ennek modellje megtalálható itt: <https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/pg-continutul-si-forma-declaratiei-168.html>. A szülői beleegyezést igazoló dokumentum maximum 3 évig érvényes.

Kivételek – egy szülői beleegyezéssel

Ha a szülők között nézeteltérés van a szülői jogok gyakorlása vagy a szülői köteleességek teljesítése tekintetében, a gyám-bíróság a szülők meghallgatása után és a pszichoszociális vizsgálati jelentés következtetéseinek figyelembevételével a gyermek érdekében dönt. Így a másik szülő hozzájárulása a gyermek külföldi utazásához bírósági határozattal felülírható. A határrendészeti hatóságok engedélyezik a kiskorúak számára Románia elha-

gyását, ha a kísérő azzal indokolja a külföldre utazás szükségességét, hogy a kiskorú olyan orvosi kezelésben részesül, amely Románia területén nem lehetséges, és amely nélkül élete vagy egészsége komoly veszélybe kerülne, azzal a feltétellel, hogy az érintett személy benyújtja az ezt alátámasztó, a román egészségügyi hatóságok által kiállított vagy jóváhagyott dokumentumokat, amelyeken szerepel az időszak és az állam vagy államok, ahol az orvosi kezelésre sor kerül, még akkor is, ha nincs meg mindkét szülő, a másik szülő, a túlélt szülő vagy a törvényes képviselő beleegyezése.

A határrendészeti hatóságok akkor is engedélyezik a kiskorúak számára Románia elhagyását, ha a kísérő igazolja, hogy a kiskorú hivatalos tanulmányok vagy versenyek céljából utazik, a megfelelő dokumentumok bemutatásával, amelyeken szerepel az időszak és az ország vagy országok, ahol a tanulmányok vagy versenyek zajlanak, még akkor is, ha csak az egyik szülő egyezik bele. Ha a felnőtt kísérő dokumentumokkal igazolni tudja, hogy nemzetközi versenyre vagy tanulmányút céljával utazik külföldre a kiskorú, akkor is átengedik a határon, ha csak egyik szülő hozzájárulási nyilatkozatával rendelkezik.

Amennyiben egy óvodás- vagy iskoláscsoport utazik szülői kíséret nélkül egy másik országba, és a kirándulást szervező intézmény vagy szervezet rendelkezik egységes nyilatkozattal arról, hogy a szülők hozzájárultak a kiskorú gyermek külföldi utazásához, nincs szükség külön szülői hozzájárulási nyilatkozatra.

Az utóbbi hónapban 430 kiskorút fordítottak vissza a határról, mert szüleik vagy kísérőik nem tudták felmutatni a törvény által előírt dokumentumokat – közölte az Országos Határrendészeti Felügyelőség (IGFP). A tájékoztatás szerint az év elejétől mintegy 1800 kiskorút nem engedtek át a határon, ebből 430-at az utóbbi időben, május 19-e és június 19-e között.

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Építkezési hulladék gyűjtése

Marosvásárhely bizonyos területein június második hetétől speciális konténereket helyeznek ki azoknak, akik meg akarnak szabadulni az építkezési hulladéktól. A konténereket három nap után új helyszínekre szállítják, lefedve az egész város területét.

Az ígéretek szerint a kihelyezések helyét és időpontját előre közlik a lakosokkal (ami, úgy tűnik, a közterület-kezelő igazgatóságnak nem mindig sikerült. Olvasóink jelezték a hiányosságot, amit az önkormányzat sajtóosztálya próbált némiképp pótolni – sz.m.). Arra kérnek mindenkit, hogy csak építési hulladékot helyezzenek a konténerekbe. Az egyéb hulladéktípusok (például háztartási gépek vagy zöldhulladék) begyűjtését szintén időnként végzik majd, és erről is előzetesen tájékoztatnak – olvasható a helyi önkormányzat honlapján.

Június 27–29. között

Egy konténert a Hátszeg sétány gyűjtőpontjai mellé helyeznek el, kettőt a Pandúrok útjára, ebből egyiket a volt posta elé. A Transilvaniei/Erdélyi útra, a Belvedere negyed felé vezető utca kereszteződéséhez. A Bánáti és az Erdélyi út kereszteződéséhez, a Cantemir egyetem felé vezető úton, a személtlerakók közelébe. A Szorgalom/Sárguınței utcában a csendőrség melletti parkoló közelébe, a Gyümölcstermesztő/Pomicultorilor utcában pedig a volt kazánház közelébe.

Június 30. – július 2. között

A Ferdinánd király utcában a Poklos-híd közelébe. A Rámurele utca parkolójába, a felfelé vezető úton. A Merészség/Cutezanței utcában a Gyémánt piaci park közelébe.

A Termékenység/Rodniciei utcában az egykori kazánház közelébe. A Muncii utca volt kazánháza közelébe, a Viitorului utcába, a föld alatti hulladékgyűjtő pontok közelébe. Az Armoniei utcában a játszótérek közelébe, a templom melletti parkolóba. A Barátság/Prieteniei utcában a volt kazánház közelébe teszik a konténert. (szer)

Elmaradt kifizetések címmel

Csalási kísérletek az Electrica nevében

Elektronikus fizetési eszközökkel történő csalási kísérletről tájékoztatja ügyfeleit az Electrica Furnizare áramszolgáltató, ami abból áll, hogy az ügyfelek üzenetküldő alkalmazáson és/vagy SMS-ben értesítést kapnak arról, hogy egy bizonyos számlát elmulasztottak kifizetni, és emiatt lekapcsolják őket a villamosenergia-hálózatról. Ezt elkerülendő arra ösztönzik őket, hogy lépjenek be egy linkre, amelyen keresztül befizethetik az elmaradt hátralékot.

Az Electrica Furnizare közleményében hangsúlyozza, hogy kizárólag SMS-ben küld számlafizetésre felszólító üzeneteket, az ügyfeleknek az 1874-es számon küldött fizetési linkek a www.electrifurnizare.ro weboldalra vezetnek. Ezenkívül ahhoz, hogy a szolgáltató weboldalára vezető linkre kattintva fizetni tudjon, az ügyfélnek át kell esnie az azonosító adatok előzetes érvényesítésén: fogyasztási hely száma, ügyfélkód, e-mail-cím.

Annak elkerülése érdekében, hogy bárki elektronikus fizetési csalás áldozatává váljon, a következőket javasolják:

– Győződjön meg arról, hogy a kapott link egy olyan oldalra vezet, amelyet a www.electrifurnizare.ro üzemeltet, és hogy előzetesen kéri a bejelentkezési adatok érvényesítését;

– Ne fizessen nem biztonságos oldalakon. A biztonságos oldalakat a használt böngésző által megjelenített zárt lakat szimbólum

és a „s” betű (a biztonságos szót jelképezi) alapján lehet azonosítani a webhely címének elején: „https://”. Ezek az elemek azt jelzik, hogy az oldal biztonságos kapcsolatot használ, így a tranzakciós információk nem kerülnek harmadik félhez. Ha ezek az elemek hiányoznak, a fizetést nem kell befejezni. Ha fennáll a csalás gyanúja, arra kéri a fogyasztót, tájékoztassa a szolgáltatót a weboldalon elérhető egységes online kapcsolatfelvételi űrlapon keresztül. (pálosy)

Fotó: Nagy Tibor

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Vége a Skoda Fabia kombinak

Lehet gyűlölni az SUV-eket, és lehet őket vádolni azzal, hogy miattuk tűntek el az egyterűek, a szedánok és jó néhány kombi. Ez az állítás meg is állja a helyét, hiszen valóban a hobbiterepjáró-dömping vezetett oda, hogy ezek a típusok először háttérbe szorultak, majd teljességgel eltűntek. Viszont a Skoda Fabia kombi kivételnek a megszűnését nem lehet az ő számlájukra írni.

A két évvel ezelőtt megjelent, negyedik generációs Fabia esetében már a kezdetektől mondták, hogy nem lesz kombi kiadás. Azonban egészen mostanáig ez csak szóbeszéd volt. A típus megjelenésekor a gyártó részéről olyan információk kerültek napvilágra, amelyek értelmében az idén, 2023-ban kellett volna megérkezzen a kombi kivitel. Viszont most bejelentették, hogy végül mégsem valósítják meg a projektet. Ezt a hírt a Skoda szóvivője hivatalosan is megerősítette az Automotive Newsnak, így most már biztosak lehetünk abban, hogy nem lesz Fabia kombi.

De nem azért nem készül el, mert nem lenne rá igény, és nem azért, mert az SUV-k gyártása miatt át kell csoportosítani a kapacitásokat. Az ok a környezetvédelmi normákban keresendő. Ugyanis a Skoda, ahogyan sok más gyártó, nagy erőbedobással készül az Euro 7 bevezetésére, amely a jelenlegi tervek szerint 2025 közepén érkezik. Emiatt olyan technológiákat

kell bevezessen, amely nagyon sok pénzbe kerül a vállalat számára. Klaus Zellmer, a Skoda vezérigazgatója szintén az Automotive Newsnak elmondta, szerinte azzal kell számolni, hogy egy most 15.000 eurós autó az új kibocsátási norma bevezetése után elérheti, egyes esetekben meg is haladhatja a 20.000 eurót. Ez az 5000 eurós növekedés rengeteg vásárlót fog érinteni, illetve azt fogja eredményezni, hogy lemondanak az új autó megvásárlásáról. Különösen igaz ez az olcsóbb kategóriás járművek esetében, amilyen a Skoda Fabia is. Ezért nem látták értelmét belekezdeni a kombi változat kifejlesztésébe. Annak ellenére, hogy az előző generáció megmaradt utolsó példányai jól fogytak, már ameddig volt belőlük készleten.

Ezért fájdalmas sokak számára, hogy megszűnik a kombi Fabia, mert egy elérhető árú autó volt, kimondottan praktikus, és kevés alternatívája akad a piacon. Az öröm az ürömben, hogy a jelenlegi Fabia már az új MQB-A0 padlólemeze épült, amiből kifolyólag az ötajtós, hatchback változat is nagyot nőtt az elődhez képest. A negyedik generáció a harmadiknál 11 centiméterrel hosszabb, 4,11 méter hosszú. Ennek köszönhetően a beltér sokkal tágasabb, viszont a raktér mérete nem változott. Pedig pont ez volt az ok, a nagy csomagtartó, ami miatt sokan választották a kombit.

A Skoda Fabia negyedik generációja, amiből már nem lesz kombi

Forrás: Skoda

Októberben már a kereskedésekben lehet az új Mitsubishi Colt

A Mitsubishi már évek óta nehéz helyzetben van, különösen Európában. A népszerűségük és ezzel együtt az eladásai egyre inkább esnek, ezért arra készültek, hogy felszámolják az öreg kontinensen működő márkakereskedéseiket, leállítják az eladást. Ezt nem támogatta a Nissan, illetve a Renault, amely a Mitsubishival közösen alkot hármas fogatot. A két márka arra tett ígéretet, hogy segíteni fog, tervekkel vagy akár késztermékekkel, hogy a Mitsubishi új, lehetőleg nyereséges modellel tudjon előállni az európai piacon. Most ennek az együttműködésnek született meg az első „gyermek”, az új Colt.

Már amennyire újnak vagy Coltnak lehet egyáltalán nevezni a típus hetedik generációját, ami egy az egyben Renault Clio, mindössze az emblémákat változtatták meg. Sem a formatervhez, sem a technikai tartalomhoz nem nyúltak, azt átvették a Renault-tól. Ennek értelmében a külalak és a beltér kialakítása teljesen olyan, mint a Clióé, a motorpalletta is ugyanazokból a

hajtásláncokból épül fel. Az alapkivitel egy egyliteres szívó benzinmotor 65 lóerővel, van egy turbós, szintén egyliteres változat is 90 lóerővel, és a kínálat csúcsát az 1,6 literes, 145 lóerős hibrid változat jelenti. Ennek függvényében fognak változni az árak, amelyekről egyelőre még nem közölt információt a Mitsubishi. De szinte biztos, hogy ugyanolyan árban lesz, mint a Renault Clio – lévén teljes egészében

ugyanaz –, esetleg nagyon kevéssel lépi túl azt a szintet. Romániában jelenleg a Renault Clio 14.000 eurótól indul, az egyliteres szívó benzinesel, a hibrid változat indulóára 20.800 euró körül alakul. Hasonlóra lehet számítani a hetedik generációs Mitsubishi Colt esetében is.

Az új Colt gyártása szeptemberben indul a Renault törökországi gyárában, a márkakereskedésekbe pedig októberben juthat el.

Mitsubishi Colt, amely igazából egy Renault Clio

Forrás: Mitsubishi

Megváltoztatja a modelljei elnevezését a BMW

Itt még a benzines hajtást jelöli az i betű

Forrás: totalcar.hu

A BMW szinte a kezdetektől a végződéssel jelöli a benzines motorokkal szerelt típusait. Ebben az esetben a szám végén található i betű az injektor rövidítéséből származik. Ezzel 2013-ig semmi gond nem is volt. Csakhogy tíz évvel ezelőtt bemutatkozott a BMW i3, a vállalat első, tisztán elektromos típusa, itt pedig más megközelítésben került elő az i betű. Azóta a bajor márka i betűvel jelöli a tisztán elektromos autóit is, a különbség mindössze annyi, hogy utóbbiak esetében a szám elé került a betű, viszont még így is sokakat megtévesztett ez a nevezési séma. Ezért a BMW úgy döntött, hogy változtat a modellmegnevezéseken.

A Bimmerpost fórumain egy BMW-bennfentes – nevét nem árulta el – azt állítja, hogy a márka ezzel akarja egyértelműsíteni a modellek megnevezését. Az új elnevezéseket már 2024-től bevezetnék a benzinüzemű gépjárművek esetében. Eszerint eltűnne azok nevének végéről az i betű, csak a szám maradna.

Amennyiben a hír igaznak bizonyul, az első, i betű nélküli benzines BMW-k az új 1-es széria és az új X3-as lehetnek. Ezt követően az i betű csupán az elektromos típusok kiváltsága lesz, ahol a szám előtt szerepel a villanymeghajtásra utaló betű. A „d” megjelölés a dízel BMW-knél viszont a továbbiakban is megmarad, a szám után, ahogyan eddig is volt.

Kutyát gázolt el a Google önvezető autója

A Google önvezető rendszerével felszerelt Waymo autó, illusztráció

Forrás: Waymo

Szomorú baleset történt egy önvezető autó tesztelése közben San Franciscóban. A Google önvezető rendszerével felszerelt Jaguar I-Pace elgázolt egy elé kiszaladó kisebb kutyát. Ilyen eset sajnos gyakran előfordul ember vezette autók esetében is, amikor valaki túl későn veszi észre az állatot, és a fékezés nem tudja hirtelen megállítani az autót, illetve kikerülni sem lehet. Az igazán meglepő a mostani történetben, hogy az önvezető rendszer egyáltalán nem is fékezett. Annak ellenére sem, hogy az adatok alapján a rendszer felismerte, hogy egy kis állatról van szó, ahogyan azt is, hogy már nem lehet elkerülni az ütközést. Lehet, ez áll a háttérben, ezért nem fékezett az önvezető rendszer, mindenesetre első olvasatra ijesztően hangzik, hogy meg sem próbálta. Mert, bár vannak olyan helyzetek, amikor elkerülhetetlen az ütközés, a lassítás ember- vagy állatéletet menthet.

Az ütközés következtében a kutya életét veszítette, a Waymo felkereste az állat gazdáját, hogy részvételüket fejezzék ki a baleset miatt. Továbbá nyilvános közleményükben azt írják, hogy az adatok elemzése jelenleg is tart, a fejleményekkel mindenképpen jelentkezni fognak.

Európa Játékok: versenyek 29 sportágban, illetve szakágban, Eb tizenkettőben

Huszonkilenc sportágban, illetve szakágban rendeznek versenyeket, tizenkettőben pedig Európa-bajnokságot a III. Európa Játékokon, amely múlt héten, kedden kezdődött, és vasárnap zárul Krakkóban és a környező régióban.

A lengyelországi verseny kajak-kenuban sprintben és szlalomban, öttusában, a vívás csapatküzdelmeiben, szinkronúszásban, műugrásban, BMX-ben és hegyikerékpárban, tollaslabdában és teqballban számít kontinensviadalnak, míg atlétikában és cselgáncsban csapat-Eb zajlik.

Tíz sportágban közvetlen olimpiai kvótákat, ezekkel részben átfedésben 18-ban kvótához szükséges pontokat lehet szerezni, amelyek az olimpiai kvalifikációba számítanak majd bele.

A közvetlenül begyűjthető kvóták tekintetében ökölvívásban 44, öttusában 16, sportlövészetben 12, íjászatban 5, szlalom kajak-kenuban és műugrásban 4-4, bréktáncban és rögbiben 2-2, asztaliteniszben és szinkronúszásban pedig 1-1 – vegyes páros, illetve páros – kvóta talál gazdára. Kvalifikációs rang-

listapontokat lehet továbbá szerezni tollaslabdában, vívásban, hegyikerékpárban, BMX-ben, tekvondóban, triatlonban, 3x3 kosárlabdában és cselgáncsban.

Az atléták három divízióban sorra kerülő csapatversenye a többi sportágtól elkülönülve szerveződött.

Az Európa Játékok megnyitóját szerdán tartották, azonban a július 2-áig tartó versenyek már kedden elkezdődtek. Tizenhárom városban – Krakkóban, Chorzówban, Krzeszowicében, Krynica-Zdrójban, Nowy Saczban, Oswiecimben, Rzeszówban, Tarnoban, Wrocławban, Zakopanában, Nowy Targban, Bielsko-Bialában és Myslenicében – alakították ki a helyszíneket. Huszonhat sportágban, ezek közül vízes sportokban (szinkronúszás, műugrás), kajak-kenuban (sprint, szlalom) és kerékpárban (BMX, hegyikerékpár) két-két szakágban zajlanak a versenyek.

A dél-lengyelországi régióban 48 ország, valamint az Európai Olimpiai Bizottság (EOC) menekültcsapatának több mint hétezer sportolója verseng.

A lengyel Michal Siess (b) a dán Jonas Winterberg-Poulsen ellen vív a férfi törözők döntőjében az Európa Játékokon a krakkói Tauron Arénában 2023. június 26-án. Fotó: MTI/Czegledi Zsolt

Ötven országban közvetítik

Félszáz (33 európai és 17 latin-amerikai) országban közvetítik a televíziók az Európa Játékok versenyeket a lengyel szervezők közleménye szerint.

A közszolgálati médiaszervezeteket összefogó Európai Műsorszolgáltatók Szövetsége (EBU) tavaly állapodott meg a 3. Európa Játékok kizárólagos médiajogairól. Oroszországot és Fehéroroszországot még a múlt évben felfüggesztette az EBU az ukrajnai háború miatt, így egyik országnak sincs közvetítési joga a játékokról. Sportolóikat kitiltották a lengyelországi versenyekről, azzal együtt is, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság legutóbbi ajánlásai szerint semlegesként visszatérhetnek, feltéve, hogy nem támogatják a háborút és nem kötődnek a hadsereghez.

Szőcs Bernadette bronzérmes

Megszerezte a román küldöttség első érmét asztaliteniszben a Szőcs Bernadette és Ovidiu Ionescu alkotta kettős az Európa Játékokon.

A romániai duó a kisdöntőben a spanyol Alvaro Robles és Maria Xiao párosát győzte le 3-1-re (11-6, 11-8, 9-11, 11-9) egy olyan mérkőzésen, amelyen szinte végig kezdeményezőbbben játszott.

A marosvásárhelyi játékos női egyéniben is bejutott az elődöntőbe, miután a nyolc között felülmúlta az Európa-bajnoki ezüstérmes német Nina Mittelhamot. Az eredmény: 4-2 (11-8, 5-11, 11-6, 10-12, 11-7, 11-4).

Hiába kaptak ki a magyarok az elődöntőben és a bronzmeccsen is: pozitív az összkép

Egyértelműen pozitívan tekint vissza az Európa-bajnokságra a magyar női kosárlabda-válogatott csapatkapitánya, miután az alakulat a kisdöntőben 82:68-ra alulmaradt a franciákkal szemben, és negyedik helyen zárta a kontinensviadalt.

Dubei Debóra fantasztikusnak nevezte, amit „ilyen kis országgént elértünk itt, jó érzéssel fogunk visszagondolni erre a tíz napra. Jó lett volna éremmel hazatérni, de nem vagyunk telhetetlenek, mert nagy eredményt értünk el. Érdekes, hogy számomra a törökök elleni vereség volt a csúcspont, mert mély nyomot hagyott bennünk. Kellott nekünk az a pofon, és onnantól ismét építkeztünk tovább. Az elitcsapatok ellen megtanulhattuk, hogy nem lehetnek üresjáratúak, hullámvölgyeink, mert ők sokkal magabiztosabbak voltak” – jelentette ki a SERCO Uni Győr játékosa.

A bronzmeccsen 21 pontos Kiss Virág azt emelte ki, hogy akkor sem adták fel a meccseket, amikor nagy hullámvölgyekbe kerültek. „Nem szabad így elkezdni egy mérkőzést, ahogy a franciák vagy a spanyolok ellen tettük (mindkét találkozót elvesztették – a szerk.). Ők diktálták az iramot, mi pedig futottunk utánuk. Mentálisan és fizikálisan is hatalmas hátrány, ha mínusz 15 pontról kell visszajönni, de mi mégis megtettük. Fordítani nem sikerült, de sok tapasztalatot szereztünk, és éreztük, hogy

milyen Európa legjobb négy csapata között lenni.”

A Pécsről nemrég a török Mersinhez szerződött center elmondta, még sosem voltak ilyen helyzetben, és ez a két vereség most

még fáj, de pár nap múlva büszkének lesznek magukra és ő is magára. „Durva belegondolni, hogy nyolc évvel ezelőtt abbahagytam a kosárlabdát, és két évig nem játszottam, de nekem kellett az az időszak, hogy idáig eljus-

sak” – tette hozzá Kiss Virág, aki harmadszor jutott 20 pont fölé az Eb-n, erre rajta kívül csak a belgák sztárja, Emma Meesseman volt képes.

Goree Cyesha is arról beszélt, hogy álmosszerűen alakult számukra az Eb: „Ezzel a negyedik hellyel mindenki elégedett lehet. Persze jó lett volna döntőbe jutni, de kiadtuk magunkból a maximumot. A franciák ellen nem igazán volt esélyünk, érződött rajtunk a fáradtság mentálisan és fizikálisan is az elején, aztán pedig már hiába javultunk fel. Ők ugyanolyan erősek voltak, mint a spanyolok az elődöntőben, de ma is elkerültük a 20-30 pontos vereséget, mert egy pillanatig sem adtuk fel. Büszke vagyok a csapatra” – erősítette meg a honosított erőcsatár.

A vesztes magyar válogatott, elől Goree Cyesha (b) és Kiss Virág (j) a női kosárlabda-Európa-bajnokság harmadik helyéért játszott Magyarország – Franciaország mérkőzés után a ljubljani Stožice Arenában 2023. június 25-én. A magyar nemzeti csapat 82-68-ra kikapott, így negyedik helyen zárta a tornát. Fotó: MTI/Kovács Tamás

Még nagyobb lépés jöhet

A magyar női kosárlabda-válogatott szövetségi kapitánya a nagy álmot beteljesülésének nevezte, hogy kiharcolták a selejtezős részvételi jogot az ötkarikás játékokra. „Gyerekként minden olimpián szurkoltam a tévé előtt a magyar csapatoknak, vívóknak, kajakosoknak, most pedig elértek, hogy nekünk is van esélyünk a részvételre. Ez még nagyobb lépés lenne a válogatott számára” – vélte Székely Norbert.

Három fehérorosz labdarúgócsapat Magyarországon játssza európai kupamérkőzéseit

Három fehérorosz labdarúgócsapat Magyarországon játssza hazai mérkőzését az európai porondon.

A fehérorosz szövetség elnökhelyettese, Andrej Vasziljevics hétfőn a sport5.by honlapon elmondta, hogy a BATE Boriszov a Bajnokok Ligája-selejtező első fordulójában, illetve a Tarpeda-Belaz Zsadzina és az FK Nyoman Hrodna az Európa-konferencialiga selejtezőjében Magyarországon játssza hazai mérkőzését.

A BATE ellenfele az albán Partizani Tirana lesz, az FK Nyoman a liechtensteini FC Vaduzt fogadja az első körben, a Tarpeda-Belaz pedig Gyurcsó Ádám együttesét, a ciprusi AEK Larnacát látja vendégül a második fordulóban. Azt egyelőre nem tudni, hogy a klubok me-

lyik magyarországi stadionban lépnek pályára.

A Dinamo Minszk nem Magyarországot választotta, ugyanis az Európa-konferencialigában Baku lesz az otthona.

Andrej Vasziljevics elmondta, az európai szövetség döntése értelmében nem rendezhetnek mérkőzéseket Fehéroroszország területén, ezért nagyon nehéz helyzetben vannak a klubok, csakúgy, mint a válogatott, amely júniusban mindkét Európa-bajnoki selejtező mérkőzését a budapesti Szusza Ferenc Stadionban játszotta. A sportvezető elárulta, találkoztak a magyar szövetség képviselőivel, segítséget kértek és kaptak, ennek ellenére az utazás, a vízumszerzés és a stadionok bérleti díja is problémát okoz a kluboknak.

A Kisvárdai edzőmérkőzést játszik a Galatasarayjal

A magyar NB I-ben szereplő Kisvárdai Master Good labdarúgócsapata két hét múlva edzőmérkőzést játszik a török bajnok – és Bajnokok Ligája-induló – Galatasaray együttesével Ausztriában.

A klub tegnap jelentette be, hogy a török csapat meghívása miatt módosított a felkészülési programján, így két nappal előbb utazik el edzőtáborba, és július 10-én Grazban, a UPC Arénában lép pályára a török bajnok ellen.

A Galatasaray eddig 23-szor nyert bajnokságot, 18-szoros kupagyőztes, 16-szoros török szuperkupa-győztes, egyszeres UEFA- és európai szuperkupa-győztes. A BL-selejtezőben majd a második körben kapcsolódik be a küzdelmekbe.

Alapítása századik évfordulóját ünnepelte a Rapid

Bukarestben nagyszabású rendezvénnyel ünnepelte alapítása 100. évfordulóját a Rapid. A román labdarúgó Szuperligában szereplő jelenlegi klub azonban csupán folytatója az azonos nevű sportszervezetnek, amely 2016-ban csődbe ment; amelyik most Rapid 1923 néven szerepel az élvonalbeli bajnokságban, ugyancsak 2016-ban jött létre, és a fővárosi 5. ligás bajnokságból indulva 2021-ben került be az első osztályba. A bukaresti alakulat vezetői a következő évadra dobogós hely megszerzését tűzték ki célul, illetve a Románia-kupa elhódítását is feladatként jelölték meg Adrian Mutu vezetőedző számára.

Európai Számvevőszék: bizonytalan a 2030-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai célok elérése

Bizonytalan az Európai Unió törekvése, hogy 2030-ig az 1990-es szinthez képest 55 százalékkal csökkentse az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, mivel egyelőre elégtelenek az erre irányuló intézkedések – közölte az Európai Unió luxembourgi székhelyű számvevőszéke hétfőn.

Az Európai Számvevőszék különjelentése szerint az EU 2020-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai céljainak elérése részben olyan külső tényezőknek tudható be, mint a koronavírus okozta világjárvány hatásai, amelyek elősegítették a kibocsátások csökkentését.

A számvevők szerint a 2009-es pénzügyi válságból és a koronavírus-járványból eredő alacsonyabb energiafogyasztás nélkül az EU tagállamai nagy valószínűséggel nem érték volna el a célkitűzéseket. Megjegyezték ugyanakkor, hogy az EU zöldteljesítményéről készített értékelése nem fejt ki világosan, hogy milyen hatást gyakorolhattak a külső tényezők.

Megállapították, nem átlátható, hogy az uniós tagállamok miként érték el a kötelező nemzeti céljait. Egyes országok hozzájárulása nem érte el a tervezett mértéket, és ezek a cél érdekében más eszközökhöz is folyamodtak, mint kibocsátási jogosultságok vagy megújulóenergia-részarányok vásárlása más olyan tagállamoktól, amelyek túlteljesítették célkitűzéseiket.

A számvevők kevés információt találtak a sikeres intézkedésekről és arról, hogy a célok elérése milyen

tényleges költségekkel járt az uniós költségvetés, a nemzeti költségvetések és a magánszektor számára. Emiatt nehezen megállapítható, hogy az uniós költségvetésnek valósítja-e meg átfogó céljait, továbbá gondot okoz a tanulságok levonása is a 2030-ra kitűzött célok tekintetében – írták.

Az uniós számvevők megállapították azt is, hogy az EU egésze a többi iparosított országhoz képest jól teljesít az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésében, nem számol azonban egyes kibocsátásokkal. Az uniós összes kibocsátásának értéke ugyanis körülbelül egytizeddel magasabb lenne, ha a kereskedelem, a nemzetközi légi közlekedés és a hajózás által okozott kibocsátásokat is figyelembe vennék. Véleményük szerint tehát az EU egésze által okozott valamennyi üvegházhatásúgáz-kibocsátást számításba kell venni, beleértve a kereskedelemből, valamint a nemzetközi légi közlekedésből és hajózásból származó kibocsátásokat is.

Közölték: „aggasztóan hiányoznak” az arra utaló jelek, hogy az EU elegendő finanszírozást bocsátana rendelkezésre a 2030-ra kitűzött célok elérése érdekében. Megjegyezték: az uniós országok nem elég elkötelezték a 2030-ra kitűzött energiahatékonysági cél elérése iránt, miután e téren már a 2020-as célt is a nehezen megvalósíthatónak találták. A 2030-as célok elérésére irányuló javaslatok, köztük az Irány az 55 százalék! és a REPowerEU elnevezésű javaslatok még komolyabb finanszírozási igényeket vonnak maguk után – figyelmeztettek. (MTI)

Europol: Az EncroChat titkosított kommunikációs rendszer felszámolása eddig 6558 letartóztatáshoz vezetett

A szervezett bűnözői csoportok által széles körben használt titkosított kommunikációs hálózat, az EncroChat felszámolása eddig 6558 letartóztatáshoz és közel 900 millió eurónyi, bünelkövetésből származó pénz lefoglalásához vagy zárolásához vezetett világszerte – tájékoztatt az Európai Unió hágai székhelyű rendőrségi együttműködési szervezete, az Europol kedden.

Az uniós szervezet közleménye szerint az EncroChat nevű titkosított telefonhálózat felszámolása egyebek mellett erőszakos támadások, gyilkosságok és gyilkossági kísérletek, korrupciós tevékenység és nagyszabású kábítószer-szállítások megelőzését, valamint a szervezett bűnözői csoportok nagy mennyiségű információinak megszerzését eredményezte.

A kriptoszolgáltatás felszámolása óta a nyomozóknak már több mint 115 millió bűnügyi beszélgetést sikerült lehallgatniuk, megosztaniuk és elemezniük, a beszélgetéseknek a becslések szerint több mint 60 ezer résztvevője volt – írták.

Az Europol közölte, a nyomozást a francia rendőrség kezdeményezte 2017-ben az EncroChat cég ügyében, miután felfedezte, hogy a bűnözői csoportok a vállalat kommunikációs csatornáját használják. A ké-

sőbbi vizsgálatok megállapították, hogy a kriptoszolgáltatás mögött álló cég franciaországi szervereken keresztül működött. Később lehetőség nyílt egy olyan technikai eszköz alkalmazására, amely a titkosítási technika hibáit kihasználva hozzáférhetett a felhasználók levelezéséhez.

A francia hatóságok által kezdeményezett, majd a holland illetékes hivatalok részvételével folytatott nyomozás során megszerzett információkat az EU-tagállamok megosztották egymással és számos uniós kívüli országgal. Az összegyűjtött adatok alapján, három évvel a titkosított kommunikációs rendszer feltörését követően 6558 gyanúsítottat állítottak elő, köztük 197 különösen keresett bűnözőt. Az elfogásokat követő eljárások során ez idáig összesen 7134 év börtönbüntetést szabtak ki a bűnözőkre. Mintegy 739,7 millió euró készpénzt foglaltak le, 154,1 millió eurót befagyasztottak. Több mint 30,5 millió pirula szintetikus kábítószer, 103,5 tonna kokaint, 163,4 tonna kannabiszt, 3,3 tonna heroint foglaltak le. Elkoboztak 971 nagy értékű gépjárművet, 83 hajót, 40 repülőgépet és 271 birtokot vagy lakást. Továbbá zár alá helyeztek 923 lőfegyvert, 21 750 lőszer és 68 különféle robbanóanyagot – tájékoztatt az Europol. (MTI)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

LAKÁSFELJÚJÍTÁST, új tető, filagória, nyári lak készítését, szigetelést, meszelést, cserépforgatást, beltéri-kültéri munkákat vállalunk. Tel. 0749-646-099. (19998)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, laminált padló lerakását, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Lőrinc. (20038-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ácsmunkát, teraszkesztést, garázsfelújítást, külső-belső szigetelést, meszelést, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát. Tel. 0747-508-707, Misi. (20038-I)

VÁLLALJUK bármilyen típusú háztető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (20009-I)

TETŐKÉSZÍTÉS, teraszkesztés, tetőjavítás, cserépjavítás, külső-belső szigetelés, csatornajavítás, vízszigetelés, belső meszelés. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0753-386-872, Loránd. (19840)

SZIGETELÉS polisztrénnel, meszelés, bármilyen javítások, kőművesmunka, ajtó-, ablakcsere. Tel. 0741-441-610. (20019)

FESTÉST, kőművesmunkát, csempezést, parkettezést, ajtószerelest vállalok. Tel. 0771-393-848. (19918)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk édesanyánkra, **SZAKÁCS IDA** tanítónőre halálának hatodik évfordulóján. Szerető gyermekei. Pihenése legyen csendes! Drága emléked örökké élni fog szívünkben! (sz-I)

Csendesen elmentél, mint a lenyugvó nap, de szívünkben élsz, és örökre ott maradsz. Fájdalommal emlékezünk **BEREKMÉRI ANDRÁSRA** halálának első évfordulóján. Szerettei. (20014)

Szomorú szívvel emlékezem drága férjemre, **SZÓCS TIBORRA** halálának 10. évfordulóján. Béke poraira! Bánatos felesége, **Rózsika**. (20048-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, após, sógor, rokon, barát és jó szomszéd,

EIBEN MIHÁLY életének 65. évében, 2023. június 26-án, hosszu, türelemmel viselt szenvedés után elhunyt. Drága halottunk virrasztására 28-án, szerdán 17.30-19.30 között kerül sor az Alkony temetkezési vállalat ravatalozójában. Örök nyugalomra helyezzük június 29-én, csütörtökön 11 órakor a marosszentgyörgyi (az új kórház mögötti) temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (-I)

Mély megrendüléssel búcsúzunk tisztelt szomszédunktól, **EIBEN MIHÁLYTÓL**. Őszinte részvétünk és együttérzésünk gyászoló családjának. Nyugodj békében, Misi! A Koós Ferenc u. 11-es tömbház lakóközössége. (-I)

Mély fájdalommal és szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett, jó
ERDŐS ZSUZSANNA (született Vigh) 2023. június 26-án, 79 évesen meghalt. Drága halottunkat 2023. június 28-án 15 órakor helyezzük örök nyugalomra a Vili Temetkezési Központ Kápolna utcai ravatalozójából. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Gyászoló szerettei. (20049-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, testvér, anyós, rokon és jó szomszéd,
MÁTYÁS JUDIT életének 57. évében, hosszas szenvedés után csendesen meghalt. Drága halottunk temetése 2023. június 29-én, csütörtökön 15 órakor lesz a székelykassai ravatalozóból. Búcsúzik tőle a gyászoló család. (20055-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A **LUMEA** cég a jeddi üzemébe felvenne szorgalmas, pontos és figyelmes **MUNKATÁRSAT** élelmiszertermékek gyártására. Érdeklődni az office@lumeabasmel.ro e-mail-címen. (20040-I)

AZ OLIGRAF NYOMDA műhelyébe **MUNKAERŐT** alkalmaz. A betanítást vállaljuk. Tel. 0725-917-421. (sz-I)

Marosvásárhely (Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

www.doraoptics.ro

-20%

**KEDVEZMÉNY
NAPSZEMÜVEGEKRE**

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alaptól származó összeggel júniusra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

**Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:**

Amy Harmon
**Az ismeretlen
kedves**

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Orvos-Tóth Noémi
Szabad akarat

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

SÁRGA RÓZSA

JÓKAI MÓR REGÉNYE NYOMÁN

RENDEZŐ-KOREOGRÁFUS **KÖNCZEI ÁRPÁD**

Június 29., 20 óra, Csúrszínház

Előzetes helyfoglalás a 0757-059-594-es telefonszámon.